

บทที่ 4

กองพันทหารช่าง

กองพันซึ่งจัดกำลังเต็มอัตรา ประกอบด้วย บก.พัน กองร้อยกองบังคับการและบริการ กองร้อยปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 2 กองร้อยหรือมากกว่า และบางทีอาจจะมีส่วนแยกสมทบของเสนารักษ์ด้วย

บก.พัน. ประกอบด้วย ผู้บังคับกองพัน รองผู้บังคับกองพัน และหมู่ฝ่ายอำนวยการซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายอำนวยการ ตามปกติในหน้าที่ของ ฝอ.1 ฝอ.2 ฝอ.3 และ ฝอ.4 อาจจะมีหมู่อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อปฏิบัติหน้าที่การลาดตระเวน และการติดต่อสื่อสาร

กองร้อยกองบังคับการและบริการ มี บก.ร้อย.ของตนเอง และมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านธุรการ และเลี้ยงดูนายสิบพลทหารของ บก.พัน. ด้วย นอกจากนี้อาจมีหมวดตั้งแต่หนึ่งหมวดหรือมากกว่าที่จะให้การสนับสนุนหรือเพิ่มเติมกองร้อยปฏิบัติงานด้วยการบริการพิเศษ

กองร้อยปฏิบัติงาน คงจัดกำลังเช่นเดียวกันกับกองร้อยทหารช่างอิสระ อาจจัดกำลังเหมือนกันหมด เช่น ในกองพันทหารช่างสนามของกองพลและของกองทัพบก หรือจัดกำลังไม่เหมือนกัน เช่น กองพันทหารช่างแผนที่ของกองทัพบก หรือจัดกำลังผสมกัน เช่น กองพันทหารช่างยานเกราะ

กองพันทหารช่างข้างล่างนี้ เป็นกองพันซึ่งจัดกำลังเต็มอัตรา

* กองพันทหารช่างสนามของกองพล

กองพันทหารช่างยานเกราะ

กองพันทหารช่างส่งทางอากาศ

* กองพันทหารช่างสนามของกองทัพบก

* กองพันทหารช่างก่อสร้าง

กองพันทหารช่างแผนที่ของกองทัพบก

กองพันทหารช่างเครื่องบิน

(* กองพันทหารช่างของ ทบ.ไทย)

นอกจากนี้ยังมีกองพันทหารช่างจัดแบบ "อ่อนตัว" ซึ่งในอัตราการจัดจะมีเฉพาะ บก.ร้อย. และ ร้อย.บก. หรือส่วนแยกสมทบเท่านั้น และจัดกองร้อยทหารช่างประเภทอิสระตั้งแต่ 2 กองร้อยหรือมากกว่า บรรจุมอบหรือจัดให้ขึ้นสมทบเป็นการชั่วคราว เพื่อให้เป็นกองพันปฏิบัติการได้ จำนวนกองร้อยและชนิดของทหารช่างย่อมแล้วแต่สถานการณ์ กองพันแบบนี้มีดังต่อไปนี้.-

กองพันทหารช่างพราง

กองพันทหารช่างแผนที่ส่วนฐาน

กองพันทหารช่างคลัง

ถึงแม้ว่ากองพันทหารช่างจะจัดกำลังเต็มอัตรา ปกติกำหนดไว้ในอัตราการจัดและยุทธโศปกรณ์ (อจย.) ก็ตาม ก็อาจจะเพิ่มเติมหน่วยทหารช่างอื่น ๆ ให้บรรจุมอบ หรือให้ขึ้นสมทบเป็นการชั่วคราวก็ได้ ดังเช่น การสร้างสะพานโครงแฉก อาจจัดให้กองร้อยทหารช่างสะพานโครงแฉกขึ้นสมทบกับกองพัน

ทหารช่างสนามของกองพล กองร้อยทหารช่างสะพานโครงแปงเป็นผู้ลำเลียงเครื่องสะพาน และกำกับตรวจตราการก่อสร้าง ส่วนกองพันทหารช่างสนามเป็นผู้ก่อสร้าง

กองพันทหารช่างสนาม

1. ภารกิจ

1.1 ภารกิจของกองพันทหารช่างสนามของกองพล คือ การเพิ่มพูนสมรรถภาพในการรบของกองพลทหารราบโดยปฏิบัติงานช่างทั่วไป

1.2 ภารกิจของกองพันทหารช่างสนามของกองทัพบก คือ การเพิ่มพูนสมรรถภาพในการรบของกองทัพบก หรือกองทัพบกโดยปฏิบัติงานช่างทั่วไป และเพิ่มเติมกำลังให้กับทหารช่างของกองพลเมื่อต้องการ

2. ซีดความสามารถ

2.1 วางแผนการอำนวยความสะดวกและกำกับดูแลในหน้าที่ฝ่ายอำนวยความสะดวกทหารช่าง ในเรื่องปฏิบัติงานช่างทั้งปวง

2.2 การลาดตระเวนทางการช่าง

2.3 สร้าง ซ่อมแซม และบำรุงรักษา ถนน ที่ลุยข้าม ท่อน้ำ สะพานเครื่องหนุนมัน สะพานเครื่องหนุนลอย แผลงข้าม ที่ปักกำบัง ที่บังคับการ ที่ตั้งการตั้งรับ เครื่องกีดขวางและสนามทุ่นระเบิด

2.4 ทำการก่อสร้างในสนามโดยทั่วไปรวมทั้งก่อสร้างสนามบิน และสนาม ฮ.

2.5 การทำลาย และรื้อถอนเครื่องกีดขวางรวมทั้งสนามทุ่นระเบิด

2.6 จัดเจ้าหน้าที่ และเครื่องข้ามลำน้ำสำหรับการข้ามลำน้ำต่อหน้าข้าศึก (กองพันทหารช่างสนามของกองทัพบก ไม่มีขีดความสามารถข้อนี้)

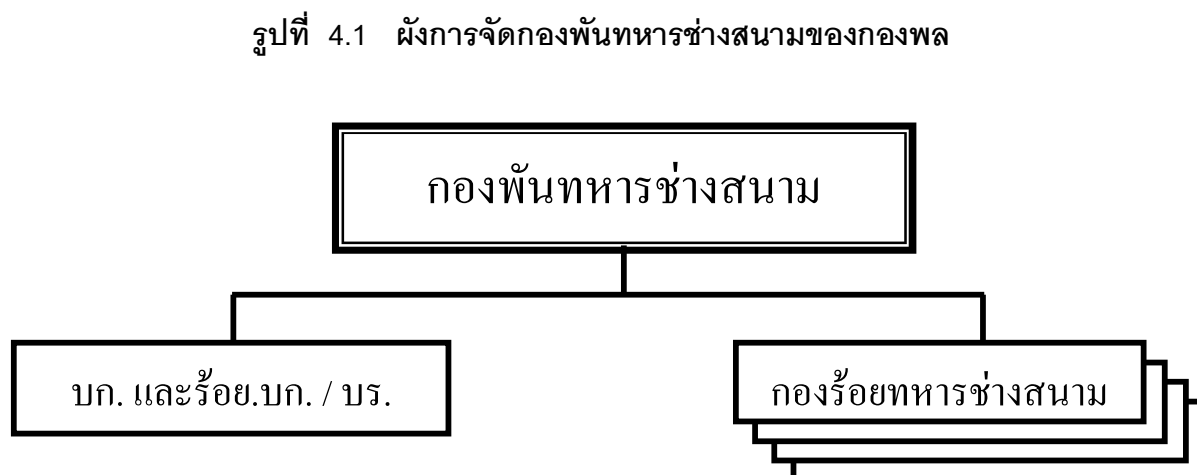
2.7 จัดการส่งกำลัง และบริการสายช่าง รวมทั้งจัดตั้งตำบลจ่ายน้ำ 4 แห่ง

2.8 จัดการบริการเสนาธิการให้กับหน่วยต่าง ๆ ในกองพัน

2.9 ทำการรบอย่างทหารราบเมื่อจำเป็น

3. การจัด

กองพันทหารช่างสนามของกองพล และของกองทัพบก จัดกำลังดังนี้.-

กองบังคับการกองพันและกองร้อยกองบังคับการและบริการ

1. ภารกิจ

ภารกิจของกองบังคับการกองพัน และกองร้อยกองบังคับการและบริการ ได้แก่ จัดการบังคับบัญชาการอำนวยการ การสื่อสาร การลาดตระเวน การส่งกำลัง การซ่อมบำรุงและการจัดเครื่องมือหนักเพิ่มเติมสำหรับกองพัน ถ้าจัดให้กับกองพันทหารช่างสนามของกองพล จะต้องมียุทธหน้าที่ฝ่ายอำนวยการทหารช่างของกองพลด้วย

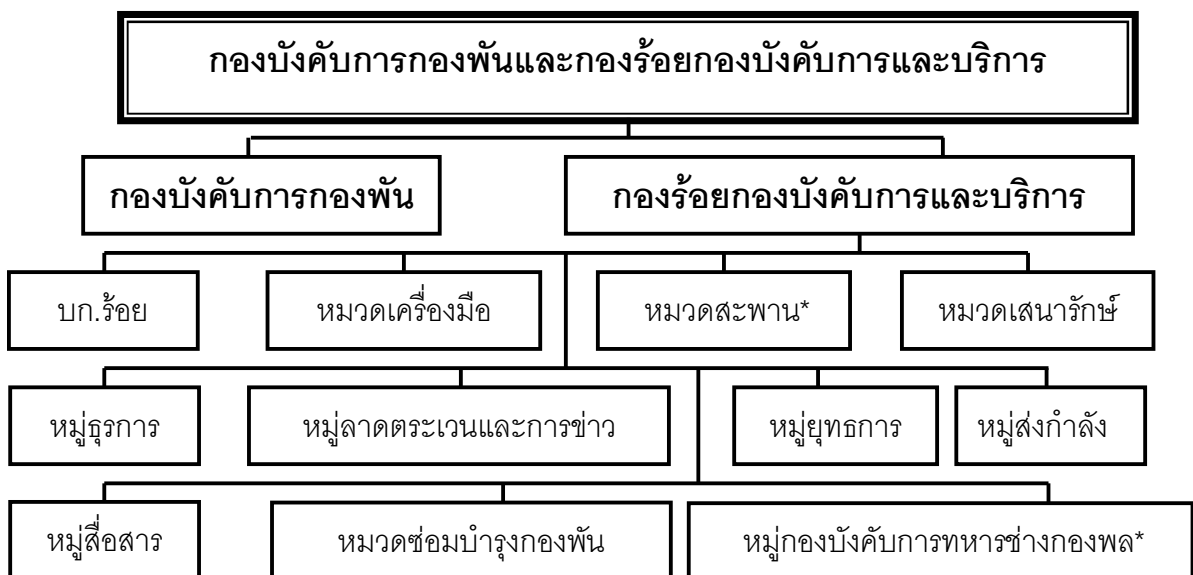
2. ขีดความสามารถ

- 2.1 วางแผน กำกับดูแลการปฏิบัติการของหน่วยทหารช่างของกองพลหรือกองทัพบก
- 2.2 จัดการวางแผนกำลังและบริการสายช่าง รวมทั้งจัดตั้งตำบลจ่ายน้ำ 4 แห่ง
- 2.3 จัดเครื่องมือหนักเพิ่มเติมให้กับกองร้อยทหารช่างสนามในกองพัน
- 2.4 ทำการลาดตระเวนทางการช่างและดำเนินการสื่อสารภายในกองพัน
- 2.5 จัดเครื่องข้ามลำน้ำ ได้แก่ สะพานเครื่องหนุนน้ำ สะพานเครื่องหนุนลอย และแพยุทธวิธีเบาสนับสนุนการข้ามลำน้ำ ถ้าเป็นของกองพันทหารช่างสนามของกองทัพบกจะไม่มีขีดความสามารถนี้
- 2.6 จัดการบริหารเสนาธิการให้แก่ หน่วยต่าง ๆ ภายในกองพัน
- 2.7 อาจทำการรบอย่างทหารราบได้ในกรณีฉุกเฉิน
- 2.8 ทำการซ่อมบำรุงยานยนต์ล้อขึ้นหน่วย (ชั้นที่ 2) และทำการซ่อมบำรุงเครื่องมือช่างในชั้นสนับสนุน โดยตรง (ชั้นที่ 3) ของกองพันได้อย่างจำกัด

3. การจัด

กองบังคับการกองพัน และกองร้อยกองบังคับการและบริการ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ตามรูปข้างล่างนี้.-

รูปที่ 4.2 ผังการจัดกองบังคับการกองพันและกองร้อยกองบังคับการและบริการ

หมายเหตุ * กองพันทหารช่างของกองทัพบกไม่จัดหน่วยนี้

กองร้อยทหารช่างสนาม

1. ภารกิจ

กองร้อยทหารช่างสนามเป็นส่วนปฏิบัติงานหลักของกองพันทหารช่างสนาม (ทั้งของกองพล และ กองทัพ) ในการปฏิบัติงานช่างทั่วไป เป็นหน่วยธุรการมูลฐานในกองพันทหารช่างจัดให้มีเครื่องมือสำหรับปฏิบัติงานช่างสนาม และเมื่อได้รับเครื่องมือเพิ่มเติมสามารถปฏิบัติงานช่างขนาดหนักได้ ทำการรบอย่างทหารราบได้เมื่อต้องการ และให้การสนับสนุนทางการช่างได้หนึ่งกรมทหารราบ

2. ซีดความสามารถ

2.1 ปฏิบัติงานช่างสนาม

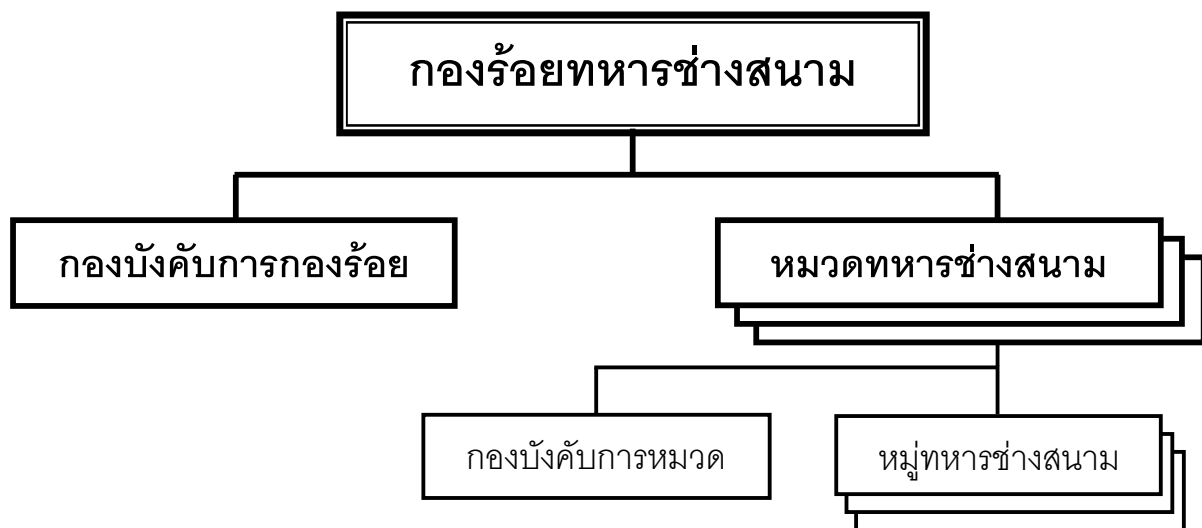
2.2 โดยปกติสนับสนุนทางการช่าง แก่หนึ่งกรมทหารราบ เมื่อเป็นหน่วยในอัตราของกองพันทหารช่างของกองพล

2.3 อาจทำการรบอย่างทหารราบในกรณีฉุกเฉิน

3. การจัด

กองร้อยทหารช่างสนามของกองพันทหารช่างสนาม ทั้งของกองพลและกองทัพ จัดกำลังประกอบด้วย กองบังคับการกองร้อย และหมวดทหารช่างสนาม จัดกำลังเหมือนกัน 3 หมวด

รูปที่ 4.3 ผังการจัดกองร้อยทหารช่างสนามของกองพล

กองบังคับการกองร้อย

ภารกิจ ภารกิจของกองร้อยทหารช่างสนาม คือ การบังคับบัญชา การธุรการ การส่งกำลังและการสนับสนุนเครื่องมือช่างให้กับหมวดทหารช่างสนามภายในกองร้อย

การจัดกำลัง กองบังคับการกองร้อยทหารช่างสนาม ประกอบด้วย ส่วนบังคับบัญชา และ ส่วนธุรการ

ส่วนบังคับบัญชา แบ่งออกเป็นหมู่บังคับการและหมู่สื่อสาร ส่วนธุรการ แบ่งออกเป็น หมู่ธุรการ หมู่สุทกรรม หมู่ส่งกำลัง และหมู่เครื่องมือและซ่อมบำรุง รวมกำลังพลทั้งสิ้น 57 นาย ดังนี้.-

ตารางที่ 4.1 อัตราการจัดกำลังของกองร้อยทหารช่างสนาม

ตำแหน่ง	อัตรา	อาวุธประจำ กาย	อาวุธประจำ หน่วย	หมายเหตุ
หมู่บังคับการ				
ผู้บังคับกองร้อย	ร.อ.	ปลดย.เอ็ม.16		- พัน.ช.สนามของกองพล
รองผู้บังคับกองร้อย	ร.ท.	“		ใช้ ปลดย.5.56 มม.
จ่ากองร้อย	จ.(พ.)	“		
พลขับรถ ¼ ตัน	ส.อ.	“		
ทหารบริการ	พลฯ	“		- จำนวน 5 นาย
หมู่สื่อสาร				
ช่างวิทยุ	จ.	ปลดย.เอ็ม.16		
พลวิทยุ	ส.อ.	“	ปก.93	- จำนวน 2 นาย เป็น
พลวิทยุโทรเลข	ส.อ.	“		พลประจำ ปก.93
พลทางสาย	ส.อ.	“		- ทั้ง 2 นาย อัตรา ส.อ.
พลทางสาย	พลฯ	“		บรรจุ ส.ต.กองประจำ
พลขับรถ ¾ ตัน	ส.อ.	“		การ แทนได้
หมู่ธุรการ				
เสมียนกองร้อย	ส.อ.	ปลดย.เอ็ม.16		
หมู่ยุทธกรรม				
นายสิบยุทธกรรม	จ.	ปลดย.เอ็ม.16		
พลยุทธกรรม	ส.อ.	“		- เป็นพลขับรถยุทธกรรม
				บรรจุ ส.ต.กองประจำ
				การ แทนได้
พลยุทธกรรม	ส.ต.	“		- จำนวน 2 นาย
พลยุทธกรรม	พลฯ	“		- จำนวน 11นาย
				อัตราลด จัด 10 นาย
หมู่ส่งกำลัง				
นายสิบส่งกำลัง	จ.	ปลดย.เอ็ม.16		- เป็นพลประจำ ปก.93
นายสิบส่งกำลัง สาย ช.	จ.(พ.)	“		
ช่างอาวุธ	จ.	“	เครื่องยิงลูก ระเบิด M203	
พลขับรถ ¾ ตัน	ส.อ.	“		

ตำแหน่ง	อัตรา	อาวุธประจำ กาย	อาวุธประจำ หน่วย	หมายเหตุ
หมู่เครื่องมือและ ซ่อมบำรุง				
นายสิบยานยนต์	จ.(พ.)	ปลย.เอ็ม.16		
ช่างเครื่องมือกล	จ.(พ.)	“		
ช่างยานยนต์ล้อ	ส.อ.	“		- จำนวน 2 นาย 1 นาย เป็น พลขับรถ 2 ½ ตัน สัมภาระ
พลประจำรถถังกลาง	จ.	“		- จำนวน 2 นาย
พลประจำรถถังกลาง	ส.อ.	“		- จำนวน 2 นาย
พลประจำเครื่องอัดลม	จ.	“		
พลประจำเครื่องอัดลม	ส.อ.	“		- บรรจุ ส.ต.กองประจำการ
พลขับรถบรรทุกหนัก	จ.	“		- จำนวน 3 นาย
พลขับรถบรรทุกหนัก	ส.อ.	“		- จำนวน 2 นาย
พลประจำรถดับเพลิง	จ.	“		
พลประจำรถดับเพลิง	ส.อ.	“		
พลประจำรถราดน้ำ	จ.	“		
พลประจำรถราดน้ำ	ส.อ.	“		

4. การมอบงาน

1. การมอบงานให้กับกองร้อยทหารช่างสนาม แบ่งออกเป็น ประเภทพื้นที่ และประเภทงาน ตามปกติ การมอบงานเป็นประเภทพื้นที่ และกองร้อยจะมอบงานประเภทงานให้กับหมวด

2. การมอบงานหลาย ๆ อย่างให้กับกองร้อยพร้อมกัน จะทำให้กองร้อยจำเป็นต้องจัดผลัดทำงาน เป็นชั่วโมง และต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง หรืออาจต้องทำงานเป็นระยะเวลานานโดยไม่มีหน่วยอื่นมา ผลัดเปลี่ยน ผู้บังคับกองร้อยจะต้องพิจารณาถึงความเหน็ดเหนื่อยของทหารและการขาดบริการแก่ เครื่องมือของตน กับความเร่งด่วนของสถานการณ์ว่าอย่างใดจะสำคัญกว่ากัน ทั้งนี้ถ้าสถานการณ์ไม่ ฉุกเฉินก็ควรที่จะหยุดงาน เพื่อให้ทหารได้พักผ่อน และเครื่องมือได้รับการบริการบ้าง

หมวดทหารช่างสนาม

1. ภารกิจ

หมวดทหารช่างสนามเป็นส่วนปฏิบัติงานหลักของกองร้อยทหารช่างสนาม ปฏิบัติตามที่กองร้อยมอบหมาย ถ้าหมวดได้รับเครื่องมือเพิ่มเติมจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

2. การจัด

หมวดทหารช่างสนาม (ทั้งของกองพันทหารช่างของกองพล และกองพันทหารช่างของกองทัพ) ประกอบด้วย กองบังคับการหมวด และหมู่ทหารช่างสนามจัดกำลังเหมือนกัน 3 หมู่ กองบังคับการหมวดจัดกำลัง ดังนี้.-

ตารางที่ 4.2 อัตราการจัดกำลังหมวดทหารช่างสนาม

ตำแหน่ง	อัตรา	อาวุธประจำกาย	อาวุธประจำหน่วย	หมายเหตุ
ผู้บังคับหมวด	ร.ท.	ปลย.เอ็ม.16	- ปก.เอ็ม.60	- ไม่จัดในอัตราลด
รองผู้บังคับหมวด	จ.(พ.)	“	จำนวน 3 กระบอก	
นายสิบประจำหมวด	ส.อ.	“	- ปก.เอ็ม.93	
นายสิบคลังเครื่องมือ	จ.	“	จำนวน 1 กระบอก	
พลขับรถ 1/4 คัน	จ.	“		
พลขับรถบรรทุก	ส.ต.	“		

3. การใช้

3.1 หมวดทหารช่างอาจได้รับมอบหมายงานเป็นประเภทพื้นที่ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบงานช่างทุกชนิดภายในพื้นที่นั้น หรืออาจได้รับมอบหมายงานเป็นประเภทงาน ซึ่งจะรับผิดชอบเฉพาะงานนั้นผู้บังคับหมวดเป็นผู้จัดกำลังของตนเข้าปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ หมวดอาจปฏิบัติงานที่เกินขีดความสามารถของตนได้ชั่วระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งในระหว่างนี้กองร้อยต้องแบ่งมอบเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่จำเป็นให้กับหมวดด้วยในการปฏิบัติงานในรอบ 24 ชั่วโมง กองร้อยจะต้องวางแผนในการสับเปลี่ยนหมวดไว้ แต่อย่างไรก็ตามผู้บังคับหมวดจะต้องกำหนดผลัดในการทำงานของหมวดไว้ด้วย

3.2 อาจใช้หมวดให้สนับสนุนโดยตรงต่อกองพันทหารราบ หรือ ใช้สนับสนุนทั่วไป โดยอยู่ในความควบคุมของกองร้อยแต่ก็อาจจัดหมวดขึ้นสมทบกับหน่วยรบได้ เมื่อสถานการณ์ทางยุทธวิธีบังคับหรือการติดต่อสื่อสาร และการควบคุมกระทำได้อย่าง

4. งานช่างโยธา

4.1 การก่อสร้าง หมวดทหารช่างสนามสามารถสร้างซ่อมแซม สะพาน ถนน ทางเดิน แสงข้าม ทำลูขข้าม ท่อระบายน้ำ ที่พักกำบัง ทำการวางสนามทุ่นระเบิด และเครื่องกีดขวางชนิดต่าง ๆ ความรวดเร็ว และประสิทธิภาพในการก่อสร้างจะเพิ่มขึ้นได้ โดยการเพิ่มเติมเครื่องมือช่างให้

4.2 การทำลาย หมวดสามารถเจาะช่องผ่าน หรือทำลายเครื่องกีดขวาง และสิ่งต่าง ๆ ได้เกือบทุกชนิดด้วยการใช้วัตถุระเบิด เครื่องมือช่างที่ได้รับการสมทบ และวิธีการทำลาย อื่น ๆ

4.3 การลาดตระเวนทางการช่าง หมวดอาจได้รับมอบหมายให้ทำการลาดตระเวนทางการช่างทั้งหมดต่อ ตามปกติจะใช้หมู่ทำการลาดตระเวนถ้าหมวดไม่ได้รับภารกิจในการลาดตระเวนโดยเฉพาะแล้ว หมวดจะต้องริเริ่มทำการลาดตระเวนทางการช่างโดยทั่วไป อย่างต่อเนื่องภายในพื้นที่ปฏิบัติการของหมวดที่ได้รับมอบโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากหน่วยเหนือ

5. หน้าที่ของกำลังพลภายในหมวด

5.1 **ผู้บังคับหมวด** มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ วินัย การฝึก การปฏิบัติงาน การส่งกำลัง และการสวัสดิการ ภายในหมวดของตน หน้าที่ของผู้บังคับหมวดประกอบด้วย

5.1.1 วิเคราะห์กิจเฉพาะที่หมวดได้รับ และมอบภารกิจให้กับหมู่

5.1.2 แบ่งมอบหน้าที่ และเครื่องมือในกองบังคับการหมวดให้กับหมู่ตามความจำเป็น

5.1.3 กำกับตรวจตราปฏิบัติงานช่าง จัดพวกทำงานให้มีประสิทธิภาพและการใช้การระวังป้องกันอย่างเหมาะสม

5.1.4 รับเครื่องมือจากกองร้อยเพื่อเพิ่มเติมให้หมวด

5.1.5 ตรวจตรา เครื่องมือ อาวุธ ยานพาหนะ เสื้อผ้า ให้มีอย่างเพียงพอใช้ได้ และมีการซ่อมบำรุงอย่างถูกต้อง

5.1.6 ทำการลาดตระเวนทางการช่างอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง ถูกต้อง และการกระจายข่าวสารอย่างถูกต้อง และทันเวลา

5.1.7 ทำหน้าที่ผู้บังคับทหารช่าง และดำรงการติดต่อกับหน่วยที่ตนสนับสนุน หรือสมทบ

5.2 **รองผู้บังคับหมวด** เป็นผู้บังคับบัญชาคนที่สองของหมวด และเป็นนายงานก่อสร้าง ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้.-

5.2.1 ช่วยผู้บังคับหมวดในการกำกับดูแลการก่อสร้าง ซ่อมแซม และการทำลาย

5.2.2 ทำการลาดตระเวนทางการช่าง

5.2.3 พิจารณาแผนที่ และภาพถ่ายทางอากาศ เพื่อหารายละเอียดเกี่ยวกับ ถนน สะพาน ท่าลุยข้าม แหล่งน้ำ ฯลฯ

5.2.4 ช่วยผู้บังคับหมวดในการแบ่งงาน และการกำกับดูแลการปฏิบัติงานช่าง

5.2.5 จัดทำแผนที่สังเขปของพื้นที่สำคัญ และรายงานข่าวสารที่ได้รับ

5.2.6 ตรวจเยี่ยมแหล่งงานตามระยะเวลา เพื่อทราบความก้าวหน้า และคุณภาพของงาน

5.2.7 ตรวจตราเครื่องมือ และวัสดุก่อสร้างให้มีย่างเพียงพอ

5.2.8 ฝึกเจ้าหน้าที่ชั้นรองในเรื่อง การทำลาย การก่อสร้าง

5.2.9 แสดงวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้อง

5.3 รองผู้บังคับหมวด ต้องมีคุณลักษณะดังนี้.-

- 5.3.1 มีความรู้เกี่ยวกับพลช่างก่อสร้างและพลทำลายเป็นอย่างดี
- 5.3.2 มีความรู้เกี่ยวกับการก่อสร้างในสนาม การสร้างสะพานเครื่องหนุนมัน และสะพานเครื่องหมุนลอย และรู้จักการใช้การแสดงเครื่องเกี่ยวกับงานดังกล่าว
- 5.3.3 รู้ถึงขีดความสามารถ และขีดจำกัด ของเครื่องมือการช่าง และเครื่องมือธรรมดา มีความชำนาญในการอื่น และตีความแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ และพิมพ์เขียว
- 5.3.4 มีความสามารถใช้อาวุธทุกชนิดในหมวด และสอนผู้อื่นได้ด้วย

5.4 นายสิบประจำหมวด เป็นนายงานก่อสร้าง และมีหน้าที่ดังนี้.-

- 5.4.1 ปฏิบัติงานตามแต่ผู้บังคับหมวด และรองผู้บังคับหมวดจะมอบหมาย
- 5.4.2 ทำหน้าที่ผู้บังคับหมวดเมื่อผู้บังคับหมวด และรองผู้บังคับหมวดไม่อยู่
- 5.4.3 ทำหน้าที่ผู้บังคับหน่วยระวังป้องกันของหมวด
- 5.4.4 ช่วยผู้บังคับหมวดในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ในการก่อสร้าง
- 5.4.5 ทำหน้าที่ผู้บังคับหมู่อาวุธ เมื่อหมวดจัดกำลังทำการรบอย่างทหารราบใน แบบที่ 1

5.5 นายสิบคลังเครื่องมือ มีหน้าที่ดังนี้.-

- 5.5.1 บำรุงรักษาเครื่องมือในอัตราของหมวด
- 5.5.2 ลับคมเครื่องมือของหมวด และหมู่ในหมวดของตน
- 5.5.3 เมื่อเครื่องมือของหมวดเก็บอยู่ในคลังของกองร้อย นายสิบคลังเครื่องมือจะปฏิบัติงานภายใต้การควบคุมของนายสิบส่งกำลังของกองร้อย เกี่ยวกับ การแจกจ่าย เก็บรักษาเครื่องของหมวดและของหมู่ในหมวดของตน
- 5.5.4 เป็นพลประจำ ปก.93 ของหมวด
- 5.5.5 เป็นพลวิทยุของหมวด เมื่อหมวดจัดกำลังทำการรบอย่างทหารราบใน แบบที่ 2
- 5.5.6 ทำหน้าที่พลขับรถบรรทุกของหมวดด้วย

5.6 พลขับรถ มีหน้าที่เช่นเดียวกันกับพลขับรถของหมู่ใน ข้อ 4.7.4 (รับผิดชอบในการพรางรถของตน) และสำหรับพลขับรถ 1/4 ตัน มีหน้าที่เป็นพลวิทยุของหมวดด้วย

หมู่ทหารช่างสนาม

1. ภารกิจ

หมู่ทหารช่างเป็นหน่วยหลักของหมวด หมู่รวบรวมกำลังแต่ละบุคคลภายในหมู่เข้าเป็น หน่วยงานที่สามารถแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หมู่สามารถปฏิบัติงานช่างสนามเฉพาะอย่าง การทำลายงานช่างโยธา และการทำการรบ โดยปกติจะปฏิบัติงานในความควบคุมของหมวด แต่ก็อาจปฏิบัติงานเป็นอิสระชั่วระยะเวลาสั้น ๆ ได้ หมู่เป็นหน่วยสำคัญมากในการที่จะฝึกให้พลทหารเป็นทหารชั้นหนึ่งได้

2. การจัด

หมู่ทหารช่าง (ทั้งของกองพันทหารช่างของกองพล และกองทัพบก) ประกอบกำลังเต็มอัตรา 12 นาย อัตราลด 10 นาย ดังนี้-

ตารางที่ 4.3 อัตราการจัดกำลังของหมู่ทหารช่างสนาม

ตำแหน่ง	อัตรา	อาวุธประจำกาย	อาวุธประจำหน่วย	หมายเหตุ
ผู้บังคับหมู่	จ.	ปลย.เอ็ม.16		
รองผู้บังคับหมู่	ส.อ.	“	เครื่องยิงลูกระเบิด	
พลขับรถบรรทุก	จ.	“	เอ็ม 203	
พลช่างก่อสร้าง	ส.อ.	“		- อัตราลดไม่จัด 1 นาย
พลช่างก่อสร้าง	พลฯ	“		
พลช่างก่อสร้าง	พลฯ	“		
พลทำลาย	ส.อ.	“	เครื่องยิงลูกระเบิด	
พลทำลาย	พลฯ	“	เอ็ม 203	
พลช่างโยธา	ส.ต.	“	เครื่องยิงจรวด	- อัตราลดไม่จัด 1 นาย
พลช่างโยธา	พลฯ	“	ขนาด 73 มม.	
พลช่างโยธา	พลฯ	“		
พลช่างโยธา	พลฯ	“		

3. การใช้

โดยปกติใช้หมู่ทำงานในความควบคุมของหมวด แต่บางโอกาสอาจจัดขึ้นสมทบกับกำลังรบเฉพาะกิจขนาดเล็กได้ การแยกหมู่ออกปฏิบัติการเป็นอิสระบ่อย ๆ ควรหลีกเลี่ยง เพราะทำให้หมวดไม่สามารถวางแผนงาน และอำนวยความสะดวกเป็นส่วนรวมได้ การแบ่งกำลังย่อยลงไปต่ำกว่าหมู่นั้นไม่ควรกระทำ เพราะจะทำให้การบังคับบัญชา และการกำกับดูแลไม่เหมาะสม

4. หน้าที่ของกำลังพลภายในหมู่

4.1 ผู้บังคับหมู่ เป็นผู้บังคับบัญชาที่สูงที่สุด และใกล้ชิดกับทหารที่สุดภายในหมู่ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้-

4.1.1 รับผิดชอบในเรื่อง วินัย การฝึก การควบคุม และสั่งการปฏิบัติงานของทหารภายในหมู่

4.1.2 ดูแลทหารภายในหมู่ให้ได้รับการเลี้ยงดูการส่งกำลัง และมีเครื่องมือครบถ้วน และใช้ปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา

4.1.3 ดูแลให้ทหารปฏิบัติตามหลักสุขวิทยา และการสุขาภิบาล

4.1.4 ตรวจเครื่องมือ ยุทโธปกรณ์ อาวุธ และยานพาหนะ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ

4.1.5 ต้องทราบยุทธวิธีของทหารราบ เพื่อนำหมู่ของตนเข้าทำการรบได้เมื่อจำเป็น

4.1.6 ต้องทราบหลักการช่างสนาม และงานช่างโยธา เพื่อสามารถตรวจตรา และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหมู่ได้ถูกต้อง

4.1.7 ต้องทราบหน้าที่ของนางงานก่อสร้าง และพลช่างก่อสร้าง

4.1.8 สามารถใช้เครื่องมือสื่อสารในหมู่ได้ทุกชนิด

4.2 รองผู้บังคับหมู่ มีหน้าที่ดังนี้.-

4.2.1 ปฏิบัติงานร่วมกับทหารภายในหมู่

4.2.2 บังคับบัญชาหมู่เมื่อผู้บังคับหมู่ไม่อยู่ หรือบังคับบัญชาส่วนแยก ของหมู่ที่ออกปฏิบัติงาน

4.3.3 บังคับบัญชาส่วนระวังป้องกันของหมู่

4.3.4 ทำหน้าที่พลช่างก่อสร้าง เพื่อปฏิบัติงานตามที่ผู้บังคับหมู่มอบหมายให้

4.3.5 กำกับดูแลการซ่อมบำรุงเครื่องมือของหมู่

4.3.6 เป็นพลยิงเครื่องยิงระเบิด 40 มม. (เอ็ม. 203)

4.4 พลช่างก่อสร้าง มีหน้าที่ดังนี้.-

4.4.1 กำกับการดูแลการก่อสร้าง ถนน และสะพาน

4.4.2 สร้าง ทำลาย หรือรื้อถอนเครื่องกีดขวาง และฉากขัดขวาง

4.4.3 ทำการวาง และรื้อถอนสนามทุ่นระเบิด และกับระเบิด

4.4.3 สร้าง และซ่อมแซม อาคารโครงสร้างชั่วคราวชนิดต่าง ๆ

4.4.5 กำกับดูแลการยกของหนักโดยใช้ ปั้นจั่น ขาทราย รอกโซ่ สายขนส่ง ติดตั้งไม้ค้ำยัน การใช้สายหมวดพราหมณ์ การต่อเชือก และเชือกมัด

4.4.6 สร้าง และบำรุงรักษา ลานบินของเครื่องบินของกองทัพบก

4.4.7 ช่วยในการลาดตระเวนทางการช่าง

4.4.8 ช่วยในการประกอบ และใช้เครื่องข้ามลำน้ำ

4.4.9 ต้องทราบหน้าที่พลช่างโยธาเป็นอย่างดี

4.4.10 มีความรู้ในเรื่องเครื่องมือการช่างที่ใช้ในงานก่อสร้างอย่างเร่งด่วน

4.4.11 ก่อสร้างป้อมสนามได้อย่างละเอียด

4.4.12 มีความรู้ลักษณะ และเครื่องมือ และเครื่องใช้ในการทำลาย การเขียนรายงาน และการอ่านรายงานเกี่ยวกับการทำลาย และฉากขัดขวางได้

4.4.13 รู้ยุทธวิธีของหมู่ของหมวดทหารราบตลาดจนใช้อาวุธประจำกาย และประจำหน่วยได้

4.4.14 สามารถอ่านเครื่องหมายแผนที่ได้ และใช้ แผนที่ เป็น

4.4.15 รู้หลักการพรางเบื้องต้น

4.4.16 เป็นพลประจำ ปก.เอ็ม.60 ซึ่งได้รับมอบจากหมวด

4.5 พลทำลาย มีหน้าที่ดังนี้.-

- 4.5.1 ใช้เครื่องมือทำลาย ประจำกาย ประจำหมู่ และประจำหมวดได้
- 4.5.2 สามารถทำการคำนวณจำนวนดินระเบิดเตรียมการวาง และทำการจุดระเบิดได้
- 4.5.3 มีความรู้เกี่ยวกับชนิดของวัตถุระเบิดทางทหาร และเครื่องประกอบในการทำลาย
- 4.5.4 มีความรู้เกี่ยวกับวงจรไฟฟ้า เพื่อ การต่อวงจร การค้นหา การลัดวงจรได้
- 4.5.5 เป็นพลยิงเครื่องยิงลูกระเบิด 40 มม. (เอ็ม.203)

4.6 พลช่างโยธา มีหน้าที่ดังนี้.-

- 4.6.1 ปฏิบัติงานในหน้าที่พลช่างก่อสร้าง และพลทำลายได้ (แต่มีความชำนาญน้อยกว่า)
- 4.6.2 เมื่อได้รับการฝึกเพิ่มเติม และผ่านการทดสอบแล้ว สามารถเลื่อนขึ้นเป็นพลช่างก่อสร้าง หรือทำลายได้

4.6.3 เป็นพลประจำเครื่องยิงจรวด ขนาด 73 มม.

4.6.4 พลช่างโยธาในหมู่ 1 นาย ต้องได้รับการฝึกให้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยพลประจำเครื่องมือการช่าง เพื่อทำหน้าที่พลประจำเครื่องมือการช่างที่หมู่อาจได้รับมาแต่ไม่มีพลประจำ และถึงแม้จะได้รับการฝึกให้สามารถใช้เครื่องมือการช่างโดยทั่วไปก็ตาม แต่จะต้องให้มีความชำนาญเป็นอย่างดีในการใช้เครื่องมือการช่างชนิดหนึ่งไว้แน่นอนผู้บังคับหมวดจะต้องควบคุมในเรื่องนี้ เพื่อที่จะให้หมวดของตนมีพลประจำที่ใช้งานได้สำหรับ รถถังกลาง รถถังบรรทุก รถปืนจั่น และรถเกลี่ย ไว้เพื่อใช้งานซึ่งบางโอกาสอาจใช้เครื่องมือของข้าศึกที่ยึดได้

4.7 พลขับรถบรรทุก มีหน้าที่ดังนี้.-

4.7.1 รับผิดชอบในการขับรถ และปรนนิบัติบำรุงรถของตน (ทำการปรนนิบัติ และซ่อมบำรุงตามขั้นการซ่อมบำรุงซึ่งรวมถึงรถพ่วงด้วย)

4.7.2 รับผิดชอบในการบรรทุกอย่างถูกต้อง

4.7.3 เมื่อรถเกิดชำรุดเกินขั้นการซ่อมบำรุงที่ตนทำได้ต้องสามารถบันทึก และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบได้อย่างถูกต้อง

4.7.4 รับผิดชอบในการพรางรถของตน

4.7.5 เมื่อมิได้ขับรถก็ต้องช่วยเหลือหมู่ในการปฏิบัติงานตามแต่จะได้รับมอบหมาย

4.8 ยุทโธปกรณ์ (เว้นอาวุธ)

4.8.1 หมวดทหารช่างสนาม

4.8.1.1 เข็มทิศเลนเซติคพร้อมซอง	จำนวน 1 ชุด
4.8.1.2 ขวานใหญ่พร้อมด้าม	จำนวน 1 เล่ม
4.8.1.3 เครื่องมือช่างไม้ชุดหมวด	จำนวน 1 ชุด
4.8.1.4 เครื่องมือโยธา ชุดหมายเลข 3	จำนวน 1 ชุด

4.8.1.5 เครื่องมือชุดหมายเลข 2 หมวดทหารช่าง	จำนวน 1 ชุด
4.8.1.6 เครื่องม้วนสาย ซีอี - 11	จำนวน 3 ม้วน
4.8.1.7 ชุดเครื่องมือ ทีอี - 33	จำนวน 1 ชุด
4.8.1.8 ถังน้ำมัน 5 แกลลอน	จำนวน 3 ถัง
4.8.1.9 ถังน้ำ	จำนวน 2 ถัง
4.8.1.10 ท่ออ่อนเติมน้ำมัน	จำนวน 2 ท่อ
4.8.1.11 พลั่วใหญ่ด้ามหวง	จำนวน 1 เล่ม
4.8.1.12 ไฟฉาย	จำนวน 2 กระบอก
4.8.1.13 มีดเหน็บทหารช่าง	จำนวน 1 เล่ม
4.8.1.14 รถพ่วง 2 1/2 ตัน	จำนวน 2 คัน
4.8.1.15 รถพ่วง 1/4 ตัน 2 ล้อ สัมภาระ	จำนวน 1 คัน
4.8.1.16 รถพ่วง 1 ตัน 2 ล้อ สัมภาระ	จำนวน 1 คัน
4.8.1.17 รถยนต์บรรทุก 1/4 ตัน 4 x 4	จำนวน 1 คัน
4.8.1.18 รถยนต์บรรทุก 5 ตัน 6 x 6 เทท้าย	จำนวน 1 คัน
4.8.1.19 เลื่อยโซ่ยนต์ 18 นิ้ว	จำนวน 1 เครื่อง
4.8.1.20 วิทย์ชุด เอเอ็น / ฟิอาร์ซี - 68	จำนวน 1 เครื่อง
4.8.1.21 วิทย์ชุด เอเอ็น / ฟิอาร์ซี - 77	จำนวน 1 เครื่อง
4.8.1.22 เสียมใหญ่พร้อมด้าม	จำนวน 1 เล่ม
4.8.1.23 ชุดทำลายจุดระเบิดด้วยไฟฟ้าและชนวน	จำนวน 2 ชุด

4.8.2 หมู่ทหารช่างสนาม

4.8.2.1 เครื่องตรวจค้นทุ่นระเบิด	จำนวน 1 เครื่อง
4.8.2.2 เครื่องมือช่างชุดหมู่	จำนวน 1 ชุด
4.8.2.3 เครื่องมือช่างโยธา ชุดหมายเลข 1	จำนวน 1 ชุด
4.8.2.4 ชุดทำลายจุดระเบิดด้วยชนวน	จำนวน 1 ชุด
4.8.2.5 ชุดทำลายจุดระเบิดด้วยไฟฟ้า และชนวน	จำนวน 1 ชุด
4.8.2.6 ถังน้ำมัน 5 แกลลอน	จำนวน 2 ถัง
4.8.2.7 ถังน้ำ	จำนวน 2 ถัง
4.8.2.8 ท่ออ่อนเติมน้ำมัน	จำนวน 1 ท่อ
4.8.2.9 ไฟฉาย	จำนวน 1 กระบอก
4.8.2.10 รถยนต์บรรทุก 5 ตัน 6 x 6 เทท้าย	จำนวน 1 คัน
4.8.2.12 วิทย์ เอเอ็น / ฟิอาร์ซี - 68	จำนวน 1 เครื่อง
4.8.2.13 หน้ากากพลยิงเครื่องยิงจรวด	จำนวน 2 อัน

อัตรากำลังพลของ บก.พัน. กองบังคับการกองร้อยและบริการ ช.พัน.สนาม (กองพล)

บก.พัน	(15)
ผู้บังคับกองพัน	พ.ท. 1
รองผู้บังคับกองพัน	พ.ต. 1
รองผู้บังคับทหารช่างกองพล	พ.ต. 1
นายทหารฝ่ายกำลังพล (ฝอ.1)	ร.อ. 1
ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายกำลังพล	ร.ท. 1
นายทหารฝ่ายการข่าว (ฝอ.2)	ร.อ. 1
นายทหารลาดตระเวน	ร.ท. 1
นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก (ฝอ.3)	พ.ต. 1
ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก	ร.อ. 1
นายทหารฝ่ายส่งกำลัง (ฝอ.4)	ร.อ. 1
ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายส่งกำลัง	ร.ท. 1
นายทหารสื่อสาร	ร.ท. 1
นายทหารซ่อมบำรุงเครื่องมือช่าง	ร.ท. 1
นายทหารยานยนต์	ร.อ. 1
นายทหารฝ่ายการเงิน	ร.อ. 1
กองบังคับการกองร้อยและบริการ	(48)
ผู้บังคับกองร้อย	ร.อ. 1
รองผู้บังคับกองร้อย	ร.ท. 1
จ่ากองร้อย	จ.(พ.) 1
เสมียนกองร้อย	ส.อ. 1
นายสิบสุทกรรม	จ. 1
พลสุทกรรม	ส.อ. 2, ส.ต. 2, พลฯ 16
นายสิบส่งกำลัง	จ. 1
ช่างอาวุธ	จ. 1
พลขับรถ	จ. 1, ส.ต. 1
ทหารบริการ	พลฯ 19
หมู่ธุรการ	(9)
จ่ากองพัน	จ.(พ.) 1
นายสิบธุรการกำลังพล	จ. 1
เสมียนธุรการกำลังพล	ส.อ. 2
เสมียนพิมพ์ดีด	ส.อ. 1

เสมือนการเงิน	จ. 1, ส.อ. 2
พลซ้บรณ	จ. 1
หมู่ลาดตระเวนและการข่าว	(11)
นายสืบการข่าว	จ.(พ.) 1
นายสืบลาดตระเวน	ส.อ. 3
พลวิทยุ	ส.อ. 3
พลซ้บรณ	จ. 1, ส.อ. 3
หมู่ยุทธการ	(8)
นายสืบยุทธการ	จ.(พ.) 1
นายสืบช่างก่อสร้าง	ส.อ. 2
นายสืบสำรวจงานก่อสร้าง	จ.(พ.) 1
ช่างเขียนแบบก่อสร้าง	จ. 1
นายสืบการทำลาย	ส.อ. 1
เสมือนพิมพ์ดีด	ส.อ. 1
พลซ้บรณ	จ. 1
หมู่ส่งกำลัง	(34)
นายสืบส่งกำลังสายช่างกองพล	จ.(พ.) 1
นายสืบส่งกำลังกองพัน	จ.(พ.) 1
เสมือนส่งกำลัง	ส.อ. 4
นายสืบส่งกำลังสายช่าง	ส.อ. 3
นายสืบส่งกำลังแผนที่	ส.อ. 1
หัวหน้าการประปา	จ. 1
นายสืบการประปาอาวุโส	จ. 4
นายสืบการประปา	ส.อ. 4
ผู้ช่วยนายสืบการประปา	พลฯ 4
พลซ้บรณ	จ. 1, ส.อ. 5, ส.ต. 5
หมู่กองบังคับการทหารช่างกองพล	(3)
นายงานช่างก่อสร้างสนาม	จ.(พ.) 1
ช่างเขียนแบบก่อสร้าง	ส.อ. 1
พลวิทยุ	ส.อ. 1
หมู่สื่อสาร	(15)
ผู้บังคับตอนสื่อสาร	จ.(พ.) 1
พลวิทยุโทรเลข	ส.อ. 2

พลวิทยุ	ส.อ. 1, ส.ต. 1
ช่างวิทยุ	จ. 1
หัวหน้าเสมียนศูนย์ข่าว	ส.อ. 1
เสมียนศูนย์ข่าว	ส.อ. 1, ส.ต. 1
พลสลับสาย	ส.อ. 1, ส.ต. 1
พลขับรถ	ส.อ. 1

หมวดซ่อมบำรุงกองพัน

(28)

ผู้บังคับหมวด	ร.ท. 1
นายสิบซ่อมบำรุงยานยนต์กองพัน	จ.(พ.) 1
นายสิบซ่อมบำรุงเครื่องมือช่างกองพัน	จ.(พ.) 1
นายสิบชิ้นส่วน	ส.อ. 1
ช่างเครื่องจักร	จ.(พ.) 2
ช่างเชื่อม	ส.อ. 1
พลประจำรถกู้	จ. 1, ส.อ. 1
หัวหน้าช่างยานยนต์ล้อ	จ.(พ.) 1
ช่างยานยนต์ล้อ	ส.อ. 9
หัวหน้าช่างเครื่องมือกล	จ.(พ.) 1
ช่างเครื่องมือกล	ส.อ. 7
พลขับรถ	จ. 1

หมวดเครื่องมือ

(71)

ผู้บังคับหมวด	ร.ท. 1
นายสิบช่างก่อสร้าง	จ.(พ.) 1
พลประจำรถลากถาง	จ. 5, ส.อ. 5
พลประจำรถเกวียน	จ. 3, ส.อ. 3
พลประจำรถดับบรรทุก	จ. 3, ส.อ. 3
พลประจำรถราดน้ำ	จ. 2, ส.ต. 2
พลประจำรถชุด	จ. 2, ส.อ. 2
พลประจำรถชุด	ส.อ. 2, ส.อ. 2
พลประจำรถบด	ส.อ. 2, ส.ต. 2
พลประจำรถบดล้อยาง	จ. 1, ส.ต. 1
พลประจำรถบดตีนแกะ	จ. 1, ส.ต. 1
พลประจำรถบดสันสะเทือน	จ. 1, ส.อ. 1
พลประจำรถราดยาง	จ. 1, ส.อ. 1

พลประจำเครื่องผสมคอนกรีต	จ. 1, ส.ต. 1
พลประจำเครื่องสูบน้ำ	ส.อ. 1, ส.ต. 1
พลประจำเครื่องอัดลม	จ. 1, ส.ต. 1
พลประจำรถปั่นจั่น	จ. 2, ส.อ. 1
พลประจำเครื่องมือโยธาไฟฟ้าสนาม	ส.อ. 4
พลขับรถบรรทุกหนัก	จ. 4, ส.อ. 2
พลขับรถ	ส.อ. 1, ส.ต. 1

หมวดสะพาน**(43)**

ผู้บังคับหมวด	ร.ท. 1
รองผู้บังคับหมวด	จ.(พ.) 1
นายสิบการสะพาน	จ. 1
นายสิบสร้างสะพาน	ส.อ. 19
พลประจำเรือยนต์	ส.อ. 2
พลขับรถ	จ. 4, ส.อ. 10, ส.ต. 6

หมวดเสนารักษ์**(24)**

ผู้บังคับหมวด	ร.อ. 1
รองผู้บังคับหมวด	ร.ท. 1
นายสิบประจำหมวด	จ.(พ.) 1
นายสิบพยาบาลอาวุโส	จ. 1
นายสิบพยาบาลกองร้อย	ส.อ. 10
นายสิบพยาบาล	ส.อ. 2
พลขับรถพยาบาล	ส.อ. 1
พลเสนารักษ์	ส.ต. 1
ทหารบริการ	พลฯ 2

อัตรากำลังพลของกองร้อยทหารช่างสนาม พัน.ช.สนาม (กองพล)**กองบังคับการกองร้อย****(57)**

ผู้บังคับกองร้อย	ร.อ. 1
รองผู้บังคับการกองร้อย	ร.ท. 1
จ่ากองร้อย	จ.(พ.) 1
เสมียนกองร้อย	ส.อ. 2
พลวิทยุ	ส.อ. 2
ช่างวิทยุ	จ. 1
พลทางสาย	ส.อ. 1, พลฯ 1

นายสิบสุทกรรม	จ. 1
พลสุทกรรม	ส.อ. 1, ส.ต. 2, พลฯ 11
นายสิบส่งกำลัง	จ.(พ.) 1
นายสิบส่งกำลังสายช่าง	จ. 1
ช่างอาวุธ	จ. 1
นายสิบยานยนต์	จ.(พ.) 1
พลประจำรถถัง	จ. 2, ส.อ. 2
พลประจำเครื่องอัดลม	จ. 1, ส.อ. 1
พลประจำรถเกี่ย	จ. 1, ส.อ. 1
พลประจำรถวน้ำ	ส.อ. 1, ส.ต. 1
ช่างเครื่องมือกล	จ.(พ.) 1
ช่างยานยนต์ล้อ	ส.อ. 2
พลขับรถบรรทุกหนัก	จ. 3, ส.อ. 2
พลประจำรถดับบรรทุก	จ. 1, ส.อ. 1
พลขับรถ	ส.อ. 3
ทหารบริการ	พลฯ 5
3 กองบังคับการหมวด	(18)
ผู้บังคับหมวด	ร.ท. 3
รองผู้บังคับหมวด	จ.(พ.) 3
นายสิบประจำหมวด	ส.อ. 3
นายสิบคลังเครื่องมือ	จ. 3
พลขับรถ	จ. 3, ส.ต. 3
9 หมู่ทหารช่าง	(108)
ผู้บังคับหมู่	จ. 9
รองผู้บังคับหมู่	ส.อ. 9
พลช่างก่อสร้าง	ส.อ. 9, พลฯ 18
พลทำลาย	ส.อ. 9, พลฯ 9
พลขับรถ	จ. 9
พลช่างโยธา	ส.ต. 9, พลฯ 27

ตารางที่ 4.4 รายละเอียดยุทธโปกรณ์หลัก ๆ ของกองร้อยทหารช่างสนาม

รวม ทั้งสิ้น	9 หมู่ ช.	3 มว.ช.	บก.ร้อย	รายการ	หมายเหตุ
183	108	18	57	พลย. 5.56 มม. เครื่องประกอบพร้อม	
9	9	-	-	ปกบ. ขนาด 7.62 มม. (เอ็ม.60)	
4	-	3	1	ปก.93 ล้ากล้องหนา เครื่องประกอบพร้อม	
9	9	-	-	คจตถ. 3.5 นิ้ว (จรวด ขนาด 73 มม.)	
5	-	3	2	รถพ่วง 1/4 ตัน 2 ล้อ สัมภาระ	
4	-	3	1	รถพ่วง 1/4 ตัน 2 ล้อ	
1	-	-	1	รถพ่วง 1 ตัน 2 ล้อ บรรทุกน้ำ	
4	-	3	1	รยบ. 1/4 ตัน 4 x 4	
2	-	-	2	รยบ. 3/4 ตัน 4 x 4 สัมภาระ	
2	-	-	2	รยบ. 2 1/2 ตัน 6 x 6 สัมภาระ	
12	9	3	-	รยบ. 5 ตัน 6 x 6 เท้าาย	
3	-	-	3	รถลากจูง 5 - 6 ตัน 6 x 6 มิกว้าน	
19	18	-	1	เครื่องยิงลูกระเบิด 40 มม. (เอ็ม.203)	
1	-	-	1	รถพ่วงเครื่องมือใช้ตัดลม และเครื่องอัดลม	
				250 ลบ.ฟ./นาที่	
3	3	-	-	เครื่องตรวจค้นทุ่นระเบิดโลหะ	
6	6	-	-	เครื่องตรวจค้นทุ่นระเบิดโลหะและอโลหะ	
1	-	-	1	รถพ่วง 2 ½ ตัน	
1	-	-	1	รถดับบรรทุก	
2	-	-	2	เรือยางลาดตระเวน 3 คน	
2	-	-	2	รถลากถางขนาดกลางพร้อมเครื่องขุดราก	
2	-	-	2	รถกึ่งพ่วงขนานต่ำ ขนาด 20 – 25 ตัน 4 ล้อ	
12	9	3	-	ชุดวิทยุ เอเอ็น / ฟิอาร์ซี - 68	
2	-	-	2	ชุดวิทยุ เอเอ็น / วีอาร์ซี - 46	
5	-	3	2	ชุดวิทยุ เอเอ็น / ฟิอาร์ซี - 77	
1	-	-	1	ชุดวิทยุ เอเอ็น / วีอาร์ซี - 34 ติดตั้งบน ¼ ตัน	
1	-	-	1	ตู้สลับสาย เอสบี – 993	
6	-	-	6	โทรศัพท์ ทีเอ – 312 / ฟิท	

รวม ทั้งสิ้น	9 หมู่ ช.	3 มว.ช.	บก.ร้อยละ	รายการ	หมายเหตุ
1	-	-	1	รถเกี่	
1	-	-	1	รถรดน้ำ 1,000 แกลลอน	
9	9	-	-	ชุดทำลายจุดระเบิดด้วยชนวน	
15	9	6	-	ชุดทำลายจุดระเบิดไฟฟ้า และชนวน	
1	-	-	1	รถบดล้อยาง ขนาด 9 ล้อ 9 ตัน	
1	-	-	1	รถโกยตัก ขนาด $\frac{3}{4}$ ลบ.หลา	

กองพันทหารช่างก่อสร้าง

1. ภารกิจ

ภารกิจของกองพันทหารช่างก่อสร้าง ได้แก่ การสร้างและฟื้นฟูถนน สนามบิน ระบบทางท่อ โครงสร้างและสาธารณูปโภค และช่วยในการปฏิบัติการกู้ภัยฉุกเฉิน

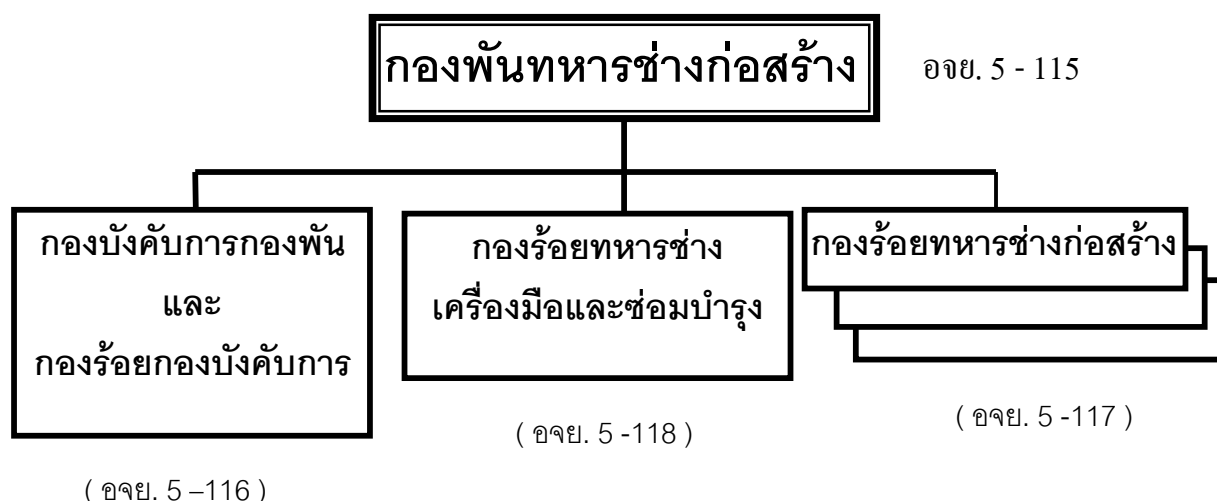
2. การแบ่งมอบ

จัดเป็นหน่วยของกองทัพบก

3. การจัด

กองพันทหารช่างก่อสร้าง จัดตาม อจย.5 -115 ประกอบด้วย กองบังคับการกองพัน และกองร้อย กองบังคับการ กองร้อยทหารช่างเครื่องมือและซ่อมบำรุง 1 กองร้อย และกองร้อยทหารช่างก่อสร้าง 3 กองร้อย

รูปที่ 4.5 ผังการจัดกองพันทหารช่างก่อสร้าง

4. ซีดความสามารถ

- 4.1 สร้างหรือฟื้นฟูเส้นทางคมนาคม สะพาน สนามบิน และที่ขึ้นลงสำหรับเครื่องบินปีกหมุน
- 4.2 สร้างอาคาร โครงสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 ขยายทางรถไฟ สะพานรถไฟ และท่าเรือได้อย่างจำกัด
- 4.4 ทำพื้นผิววิทูเมนได้อย่างจำกัด
- 4.5 ทำการก่อสร้างเพื่อป้องกันขนาดย่อม

5. การใช้

5.1 กองพันทหารช่างก่อสร้าง อาจใช้เป็นหน่วยอิสระโดยมอบให้กับ หน่วยทหารขนาดใหญ่ที่รับการสนับสนุน หรือปฏิบัติงานร่วมในกรมทหารช่างของกองทัพ ถึงแม้ว่ากองพันจะจัดขึ้น เพื่อปฏิบัติงานเป็นหน่วยในบังคับบัญชาของผู้บังคับกองพัน แต่ก็อาจให้กองร้อยทหารช่างก่อสร้างแยกไปปฏิบัติการกิจเฉพาะเป็นการชั่วคราวได้

5.2 กองพันอาจได้รับมอบงานเป็น ประเภทพื้นที่ ประเภทงาน หรือมอบผสมกันก็ได้

5.3 เมื่อได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสม โดยการให้หน่วย หรือหน่วยแยกจาก กรมขึ้นสมทบ กองพันอาจปฏิบัติงานก่อสร้างขนาดหนักเฉพาะอย่างได้ กองพันอาจปฏิบัติการ เช่นนี้ โดยปฏิบัติงานเป็นกองพัน หรือโดยกองร้อยก่อสร้างปฏิบัติงานเป็นอิสระ

5.4 กองพันมีขีดความสามารถในการวางแผน และออกแบบอย่างจำกัด กองพันต้องพึงกรมในการวางแผน และออกแบบเฉพาะอย่าง ถ้ากองพันปฏิบัติงานเป็นอิสระ และต้องทำการวางแผน และออกแบบเฉพาะอย่างเอง จะต้องได้รับการเพิ่มเติมกำลังโดยเจ้าหน้าที่เฉพาะสำหรับงานจากกรมขึ้นสมทบ

6. รายการเครื่องมือสำคัญ

รายการเครื่องมือสำคัญของกองพันเครื่องมือของกองร้อยตามอัตราแต่ละกองร้อย

กองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการกองพันทหารช่างก่อสร้าง

1. ภารกิจ

ภารกิจของกองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการกองพันทหารช่างก่อสร้าง ได้แก่ การบังคับบัญชาวางแผนงานก่อสร้าง อำนวยการประสานงาน และควบคุมกองพันทหารช่างก่อสร้าง และหน่วยที่ขึ้นสมทบ

2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยตามอัตราของกองพันทหารช่างก่อสร้าง อจย. 5 -115

3. การจัด

กองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการกองพันทหารช่างก่อสร้าง จัดตาม อจย. 5 - 116 ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้.-

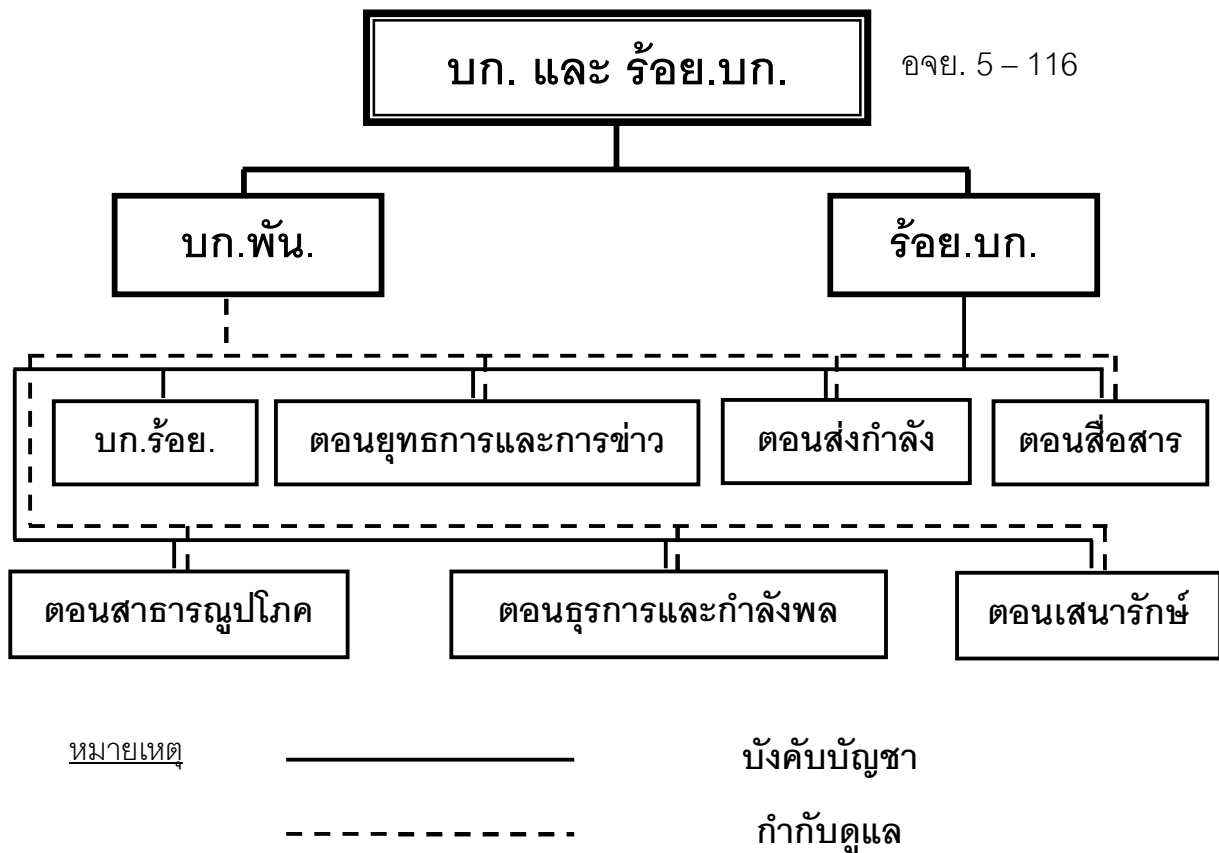
3.1 กองบังคับการกองพัน ประกอบด้วย

ตำแหน่ง	เหล่า	อัตรา
3.1.1 ผู้บังคับกองพัน	ช.	พ.อ.
3.1.2 รองผู้บังคับกองพัน	ช.	พ.ท.
3.1.3 นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก	ช.	พ.ท.
3.1.4 นายแพทย์	พ.	พ.ต.
3.1.5 นายทหารซ่อมบำรุงเครื่องมือการช่าง	ช.	พ.ต.
3.1.6 นายทหารฝ่ายธุรการและกำลังพล	ช.	ร.อ.
3.1.7 นายทหารฝ่ายส่งกำลัง	ช.	พ.ต.
3.1.8 นายทหารสื่อสาร	ช.	ร.ท.
3.1.9 นายทหารฝ่ายการเงิน	กง.	ร.อ.
3.1.10 ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายการเงิน	กง.	ร.ท.
3.1.11 จ่ากองพัน	ช.	จ.(พ.)

3.2 กองร้อยกองบังคับการ ประกอบด้วย

- 3.2.1 กองบังคับการกองร้อย
- 3.2.2 ตอนธุรการและกำลังพล
- 3.2.3 ตอนยุทธการและการข่าว
  - วิศวกรโยธา (พ.ท.)
  - วิศวกรก่อสร้าง (พ.ต.)
- 3.2.4 ตอนส่งกำลัง
- 3.2.5 ตอนสื่อสาร
- 3.2.6 ตอนสาธารณูปโภค
- 3.2.7 ตอนเสนารักษ์

รูปที่ 4.6 ผังการจัดกองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการกองพันทหารช่างก่อสร้าง

4. ขีดความสามารถ

- 4.1 บังคับบัญชา และปฏิบัติงานของฝ่ายอำนวยการให้แก่กองพัน
- 4.2 ดำเนินการทางธุรการส่งกำลัง บริการ เสนารักษ์ ให้แก่หน่วยต่าง ๆ ในกองพัน
- 4.3 ปฏิบัติการลาดตระเวนทางพื้นดิน และทำการสำรวจขั้นต้น และขั้นสุดท้ายสำหรับโครงการของกองพัน

4.4 แผนแบบและวางแผนรายละเอียด วางผังงานก่อสร้าง ปรับแผนให้เข้ากับพื้นที่ก่อสร้างและทำบัญชีวัสดุ

4.5 ให้คำแนะนำทางเทคนิค อำนวยการ และกำกับดูแลโครงการก่อสร้างเป็นส่วนรวม

4.6 ทำการติดต่อสื่อสาร และวางแผนการสื่อสารให้หน่วยของกองพัน

4.7 ดำเนินการข่าวกรองทางการช่างให้แก่กองพัน

4.8 พิจารณาความต้องการเครื่องมือของกองร้อยต่าง ๆ และดำเนินการแก้ไขเป็นการชั่วคราวตามความต้องการในการปฏิบัติการ

4.9 จัดเจ้าหน้าที่ก่อสร้าง และสาธารณูปโภคสนับสนุนโครงการพิเศษและกำกับดูแลการก่อสร้างของกองพัน แรงงานจ้างเหมา และบุคคลในท้องถิ่น

4.10 จัดตั้งตำบลจ่ายน้ำได้ 2 แห่ง

4.11 ดำเนินการทางธุรการ ส่งกำลัง และซ่อมบำรุงชั้นหน่วย และดำเนินการเลี้ยงดูสำหรับกองร้อย ตลอดจนดำเนินการธุรการกำลังพลให้แก่หน่วยขึ้นสมทบ

4.12 กำลังพลของหน่วยนี้อาจทำการป้องกันพื้นที่ของหน่วย หรือที่ตั้งได้

5. การใช้

กองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการใช้ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติการของกองพัน เพื่อสนับสนุนงานก่อสร้างขนาดกองพัน หรือกองร้อยไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนงานชนิดใดภารกิจก็เป็นเช่นเดียวกัน

6. รายการเครื่องมือสำคัญ

6.1 กองบังคับการกองพัน จะมีเฉพาะอาวุธ ดาบปลายปืนพร้อมฝัก ได้แก่ ปลย.11 และ ปพ.86 เท่านั้น

6.2 กองบังคับการกองร้อย เป็นแหล่งรวมเครื่องมือที่สำคัญของกองพัน มีเครื่องมือที่สำคัญและอาวุธคือ

6.2.1 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 10 กิโลวัตต์	จำนวน	1 เครื่อง
6.2.2 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 1.5 กิโลวัตต์	จำนวน	3 เครื่อง
6.2.3 เครื่องมือชุดซ่อมบำรุงชั้นหน่วย หมายเลข 1	จำนวน	1 ชุด
6.2.4 ชุดทดสอบแอสฟัลท์	จำนวน	1 ชุด
6.2.5 ชุดทดสอบคอนกรีต	จำนวน	1 ชุด
6.2.6 ชุดทดสอบมวลดิน	จำนวน	1 ชุด
6.2.7 ชุดเครื่องประปาสนาม ขนาด 1,500 แกลลอนต่อ 1 ชม.	จำนวน	1 เครื่อง
6.2.8 รถพ่วง 1/4 ตัน 2 ล้อสัมภาระ	จำนวน	2 คัน
6.2.9 รถพ่วง 2 1/2 ตัน 2 ล้อสัมภาระ	จำนวน	4 คัน
6.2.10 รถพ่วง 3/4 ตัน 2 ล้อสัมภาระ	จำนวน	4 คัน

6.2.11 รถพ่วง 2 1/2 ตัน 2 ล้อสัมภาระ	จำนวน 1 คัน
6.2.12 รถบ. 3/4 ตัน 4 x 4 สัมภาระ	จำนวน 9 คัน
6.2.13 รถบ. 2 1/2 ตัน 6 x 6 สัมภาระ	จำนวน 5 คัน
6.2.14 รถบ. 1/4 ตัน 4 x 4	จำนวน 4 คัน
6.2.15 ชุดเครื่องมือช่าง เครื่องยนต์ 52 รายการ	จำนวน 5 ชุด
6.2.16 วิทยุ เอเอเอ็น / วีอาร์ซี - 34 ติดตั้งบน รถบ.1/4 ตัน	จำนวน 1 เครื่อง
6.2.17 เครื่องยิงจรวด 73 มม.	จำนวน 1 เครื่อง
6.2.18 ปกบ. เอ็ม. 60	จำนวน 1 กระบอก
6.2.19 ปพ.86 เครื่องประกอบพร้อม	จำนวน 21 กระบอก
6.2.20 ปลย. 11	จำนวน 119 กระบอก

กองร้อยทหารช่างเครื่องมือและซ่อมบำรุง

1. ภารกิจ

ภารกิจของกองร้อยทหารช่างเครื่องมือและซ่อมบำรุง ได้แก่ การสนับสนุนกองพันทหารช่างก่อสร้าง ด้วยการซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง และเสริมขีดความสามารถ ในการก่อสร้างของกองพัน โดยจัดเจ้าหน้าที่พิเศษเครื่องมือ และ พลประจำเครื่องมือให้

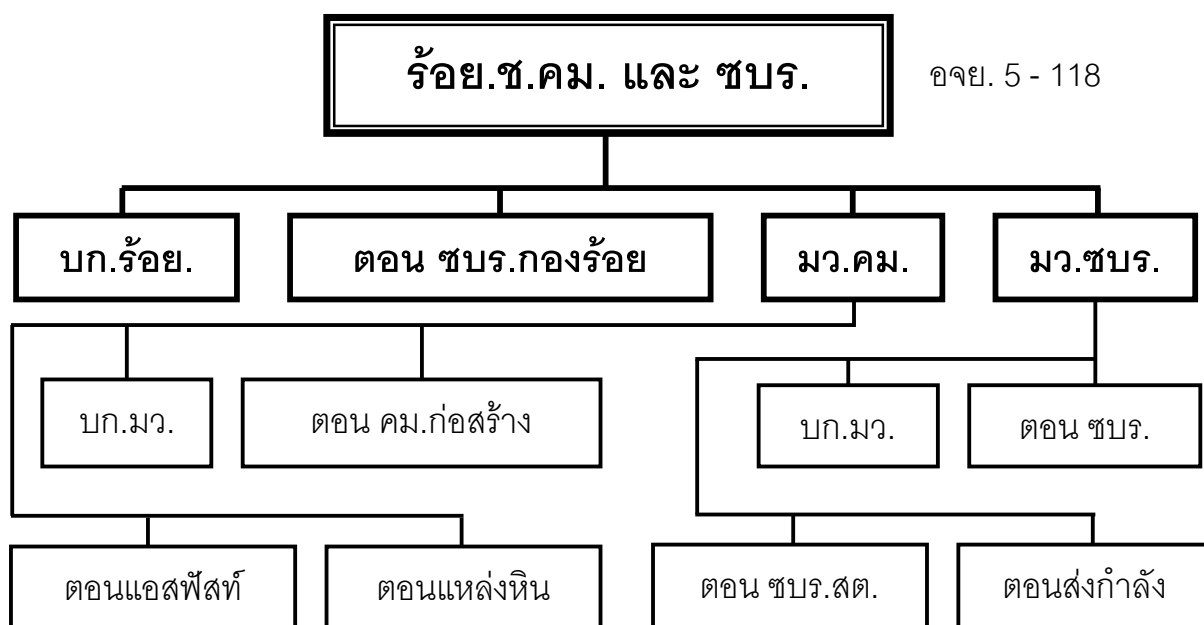
2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยในอัตราของกองพันทหารช่างก่อสร้าง

3. การจัด

กองร้อยทหารช่างเครื่องมือ และ ซ่อมบำรุง จัดตาม อจย. 5-118 ประกอบด้วย กองบังคับการ กองร้อยตอนซ่อมบำรุงกองร้อย หมวดเครื่องมือ และ หมวดซ่อมบำรุง

รูปที่ 4.8 ผังการจัดกองร้อยทหารช่างเครื่องมือและซ่อมบำรุง

4. ชีตความสามารถ

4.1 ทำการซ่อมบำรุงเครื่องมือสายช่าง ตามอัตราของกองพันทหารช่างก่อสร้าง ในชั้นหน่วยระดับกองพัน และชั้นสนับสนุนโดยตรง

4.2 จัดชุดซ่อมบำรุงเคลื่อนที่ไปทำการซ่อมเครื่องมือ ณ แหล่งงาน

4.3 จัดขึ้นส่วนอะไหล่สนับสนุนการซ่อมบำรุงของกองพัน

4.4 ทำการป้องกันฝุ่นโดยใช้ปิทมูเมน และทำการราดผิวด้วยแอสฟัลท์

4.5 สนับสนุนโครงการก่อสร้างเฉพาะอย่างโดยการใช้ และซ่อมบำรุงเครื่องมือหนัก เพื่อเสริมกองร้อยก่อสร้าง

4.6 ดำเนินการทางธุรการ ส่งกำลัง เลี้ยงดู และการซ่อมบำรุงชั้นหน่วยของตนเอง

5. การใช้

กองร้อยทหารช่างเครื่องมือ และซ่อมบำรุง ใช้สนับสนุนกองร้อยทหารช่างก่อสร้างตามอัตราของกองพันทหารช่างก่อสร้าง กองร้อยเพิ่มเติมขีดความสามารถของหน่วยดังกล่าว โดยจัดเจ้าหน้าที่ และเครื่องมือพิเศษให้ ทำการซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรงแก่ยานพาหนะ และเครื่องมือการช่างของกองพัน และทำการซ่อมบำรุงระดับหน่วยสนับสนุนกองพันเป็นส่วนรวม กองร้อยนี้จัดทำงานเป็นสองผลัด

6. รายการเครื่องมือสำคัญ

6.1 เครื่องตรวจค้นทุ่นระเบิดชนิดทรานซิสเตอร์	จำนวน	1 เครื่อง
6.2 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 1.5 กิโลวัตต์	จำนวน	2 เครื่อง
6.3 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 3 กิโลวัตต์	จำนวน	1 เครื่อง
6.4 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 5 กิโลวัตต์	จำนวน	1 เครื่อง
6.5 ส่วนเจาะดินใช้เครื่องยนต์เบนซิน	จำนวน	1 ชุด
6.6 เครื่องทำความสะอาดด้วยไอน้ำ	จำนวน	1 เครื่อง
6.7 รถปั้นจั่นสายพาน ขนาด 10 ตัน	จำนวน	1 คัน
6.8 รถราดปิทมูเมน 800 แกลลอน	จำนวน	2 คัน
6.9 รถโกยตัก 3/4 ลบ.หลา	จำนวน	1 คัน
6.10 กาดัมปิทมูเมน ขนาด 165 แกลลอน ตั้งบนรถพ่วง	จำนวน	1 เครื่อง
6.11 รถตักบรรทุก 2 1/2 ลบ.หลา	จำนวน	1 คัน
6.12 เครื่องผสมคอนกรีต 5 - 7 ลบ.ฟ.	จำนวน	1 เครื่อง
6.13 รถเครื่องมือก่อสร้างทางท่อ	จำนวน	1 คัน
6.14 รถพ่วงเครื่องมือใช้ลมอัดและเครื่องอัด 250 ลบ.ฟ./นาที่	จำนวน	1 คัน
6.15 รถบดล้อยาง 9 ล้อ 9 ตัน	จำนวน	2 คัน
6.16 รถบดล้อยาง 4 ล้อ ขนาด 7 1/2 ตัน - 30 ตัน ลากจูง	จำนวน	1 คัน
6.17 รถโรงงานซ่อมเคลื่อนที่	จำนวน	1 คัน

6.18 รถลากถางขนาดเบาพร้อมใบมีดและกว้านหลัง	จำนวน	2 คัน
6.19 รถลากถางล้อยางขนาดกลางพร้อมใบมีดเครื่องขุดราก และเหล็กพ่วงรถขุด	จำนวน	2 คัน
6.20 เครื่องเชื่อมแก๊สและไฟฟ้า 115 โวลท์	จำนวน	1 เครื่อง
6.21 รถพ่วงขุดเชื่อมไฟฟ้า 300 แอมแปร์	จำนวน	1 คัน
6.22 คจตถ. 3.5"	จำนวน	1 กระบอก
6.23 ปกบ. เอ็ม.60	จำนวน	3 กระบอก
6.24 ปพ.86 เครื่องประกอบพร้อม	จำนวน	1 กระบอก
6.25 ปลย.11	จำนวน	156 กระบอก

กองร้อยทหารช่างก่อสร้าง

1. ภารกิจ

ภารกิจของกองร้อยทหารช่างก่อสร้าง ได้แก่

1.1 ขุด ขน บดทับ และปรับระดับดิน และทำฐานรากด้วยดินคงตัว สำหรับสนามบิน ถนน ทางรถไฟ เขื่อน พื้นที่เก็บรักษาอุปกรณ์ และโครงการทำนองเดียวกัน

1.2 สร้าง และฟื้นฟูอาคาร สิ่งอำนวยความสะดวก ท่าเรือ สะพาน และโครงสร้างในการระบายน้ำทางท่อและถังเก็บ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องจัดตั้งและซ่อมแซมสาธารณูปโภค

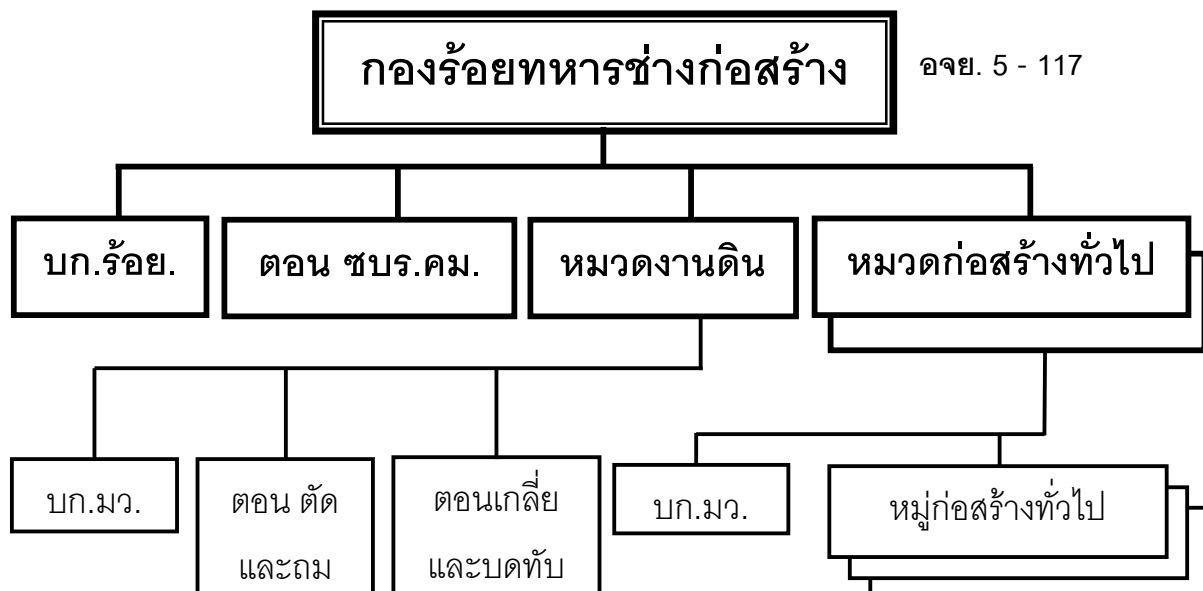
2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยในอัตราของกองพันทหารช่างก่อสร้าง อจย. 5 - 117

3. การจัด

กองร้อยทหารช่างก่อสร้างจัดตาม อจย.5 -117 ประกอบด้วย กองบังคับการกองร้อย ตอนซ่อม - บำรุงเครื่องมือ หมวดงานดิน และหมวดก่อสร้างทั่วไป 2 หมวด

รูปที่ 4.9 ผังการจัดกองร้อยทหารช่างก่อสร้าง

4. ซีดความสามารถ

4.1 ดำเนินงานแหล่งยืมดิน , และ ขนวัสดุจากแหล่งยืมดิน ทำงาน และ ถมบดทับวัสดุธรรมชาติ หรือ ที่ถมขึ้น เพื่อให้เป็นฐานรากที่มีกำลังแรงกดที่กำหนด และ ปรับระดับวัสดุธรรมชาติ หรือ ที่ถมขึ้นให้ได้ อาคารลาดที่ต้องการ

4.2 สร้างหรือฟื้นฟูอาคาร ที่พักกักบัง ระบบทางท่อ และ สิ่งอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติการและ ตั้งโครงสร้างสำเร็จรูป

4.3 ติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องไฟฟ้า น้ำ และการระบายสิ่งโสโครกสำหรับที่ตั้งต่าง ๆ

4.4 ทำงานก่อสร้างขนาดใหญ่เมื่อได้รับการเสริมกำลัง

4.5 ให้กำลังก่อสร้างในการปฏิบัติการกู้ภัยจากการทิ้งระเบิด

4.6 ดำเนินงานแหล่งดิน และ โรงย่อยหิน เมื่อได้รับการเสริมกำลัง

4.7 ดำเนินงานธุรการการส่งกำลัง และ เลี้ยงดูหน่วยของตนเอง

4.8 ปฏิบัติงานเป็น 2 ผลัด

5. การใช้

กองร้อยทหารช่างก่อสร้างเป็นหน่วยงานหลักของกองพันทหารช่างก่อสร้าง จัดขึ้นให้ปฏิบัติงาน เป็นสองผลัดในหน้าที่อันจำเป็นทั้งหมด รวมทั้งการเลี้ยงดู การใช้เครื่องมือก่อสร้าง และยานพาหนะ อาจใช้กองร้อยเป็นส่วนรวมอยู่ในกองพันโครงการขนาดใหญ่ หรือใช้เป็นหน่วยในโครงการขนาดกองร้อย เมื่อปฏิบัติงานก่อสร้างพิเศษกองร้อยอาจ ได้รับการเพิ่มเติมเจ้าหน้าที่และเครื่องมือ เพื่อให้การสนับสนุน ส่วนต่าง ๆ ของกองร้อย

6. รายการเครื่องมือสำคัญ

จำนวน

6.1 รถปั้นจั่นขนาด 20 ตัน	2 คัน
6.2 เครื่องตรวจค้นทุ่นระเบิดชนิดทรานซิสเตอร์	1 เครื่อง
6.3 รถรดน้ำ 1,000 แกลลอน	2 คัน
6.4 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 1.5 กิโลวัตต์	2 เครื่อง
6.5 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 5 กิโลวัตต์	5 เครื่อง
6.6 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 10 กิโลวัตต์	2 เครื่อง
6.7 รถเกี่ย	2 คัน
6.8 รถดั๊กบรทุก 2 1/2 ลบ.หลา	2 คัน
6.9 เครื่องผสมคอนกรีต ขนาด 16 ลบ.ฟ.ตั้งบนรถพ่วง	2 คัน
6.10 รถพ่วงเครื่องมือใช้ลมอัดและเครื่องอัดลม 250 ลบ.ฟ./นาที่	2 คัน
6.11 เครื่องสูบน้ำใช้ลมอัด 210 แกลลอน/นาที่	4 เครื่อง
6.12 เครื่องสูบน้ำใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีน 100 แกลลอน/นาที่	2 เครื่อง
6.13 รถบด 3 ล้อ 10 ตัน พร้อมที่ราดน้ำ	1 คัน

6.14 รถบดล้อยาง 13 ล้อ 9 ตันลากจูง	1 คัน
6.15 รถบดล้อแคะ 2 ล้อลากจูง	1 คัน
6.16 เลื่อยโซ่ยนต์ขนาด 18 นิ้ว	2 เครื่อง
6.17 รถขุดชนิดลากจูงขนาด 18 ลบ.หลา	2 คัน
6.18 รถโรงงานซ่อมเคลื่อนที่	1 คัน
6.19 เครื่องพ่นสีขนาด 5 แกลลอน	1 คัน
6.20 เครื่องทุบดินใช้ลมอัด	2 เครื่อง
6.21 ชุดเครื่องมือช่างโยธาใช้ไฟฟ้า	2 เครื่อง
6.22 รถลากถางขนาดกลางพร้อมใบมีดเครื่องขุดราก	2 คัน
6.23 รถลากถางขนาดกลางพร้อมใบมีดเครื่องขุดรากและเครื่องตัด	1 คัน
6.24 รถลากถางล้อยางขนาดเบา	1 คัน
6.25 รถลากถางล้อยางขนาดกลางพร้อมใบมีดและขุดราก และเหล็กพวงรถขุด	3 คัน
6.26 เครื่องสั่นคอนกรีตใช้ลมอัด	2 เครื่อง
6.27 รถพ่วงชุดเครื่องไฟฟ้า 300 แอมแปร์	1 คัน
6.28 รถบ. 3/4 ตัน 6 x 6 สัมภาระ	4 คัน
6.29 รถบ. 10 ตัน 6 x 4 เทห้าย	8 คัน
6.30 รถบ. 1/4 ตัน 4 x 4	4 คัน
6.31 เครื่องยิงจรวด 73 มม.	2 เครื่อง
6.32 ปกบ. เข็ม 60	3 กระบอก
6.33 ปพ. 86 เครื่องประกอบพร้อม	1 กระบอก
6.34 ปลย. 11	214 กระบอก

หมวดก่อสร้างทั่วไป

1. การกิจ

หมวดก่อสร้างทั่วไปเป็นส่วนปฏิบัติงานหลักของกองร้อยทหารช่างก่อสร้าง หมวดปฏิบัติงานตามที่กองร้อยมอบหมาย

2. การจัด

หมวดก่อสร้างทั่วไป ประกอบด้วย กองบังคับการหมวดและหมู่ก่อสร้างทั่วไปจัดกำลังเหมือนกัน 3 หมู่ กองบังคับการหมวดจัดกำลังดังนี้.-

ตารางที่ 4.4 อัตราการจัดกำลังหมวดทหารช่างก่อสร้าง

ตำแหน่ง	อัตรา	อาวุธประจำ กาย	อาวุธประจำ หน่วย	หมายเหตุ
1. ผู้บังคับหมวด	ร.ท.	ปลย. 11		
2. รองผู้บังคับหมวด	จ.(พ.)	“		
3. นายสิบประจำหมวด	จ.	“		
4. พลประจำรถปั่นจั่น	จ.1,ส.อ.2	“		
5. พลประจำเครื่องอัดลม	จ.1,ส.อ.1	“		
6. พลประจำเครื่องผสมคอนกรีต	จ.1	“		
7. พลขับรถบรรทุกหนัก	จ.2,ส.ต.2	“		
8. ช่างปูน	จ.1	“		
9. พลช่างโครงสร้าง	จ.1	“		
10. พลขับรถ	ส.อ.1,ส.ต.1	“		
11. นายสิบคลังเครื่องมือ	ส.อ.1	“		

3. การใช้

หมวดก่อสร้างทั่วไป อาจได้รับมอบหมายงานเป็นประเภทพื้นที่หรือ ประเภทงานและ อาจใช้ปฏิบัติงานเป็นอิสระได้ในระยะเวลานั้น ๆ

4. รายการเครื่องมือสำคัญ

จำนวน

4.1 รถปั่นจั่นขนาด 20 ตัน	1 คัน
4.2 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 5 กิโลวัตต์	1 เครื่อง
4.3 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า 10 กิโลวัตต์	1 เครื่อง
4.4 เครื่องผสมคอนกรีต ขนาด 16 ลบ.ฟ. ตั้งรถพ่วง	1 เครื่อง
4.5 รถพ่วงเครื่องมือใช้ลมอัดและเครื่องอัดลม 250 ลบ.ฟ./นาที	1 คัน
4.6 เครื่องสูบน้ำใช้ลมอัด 210 แกลลอน/นาที	2 เครื่อง
4.7 เลื่อยโซ่ยนต์ขนาด 18 นิ้ว	1 เครื่อง
4.8 เครื่องบดอัดดิน	1 เครื่อง
4.9 ชุดเครื่องมือโยธาใช้ไฟฟ้า	1 ชุด
4.10 รถบ. 3/4 ตัน 4 x 4 สัมภาระ	1 คัน
4.11 รถบ. 10 ตัน 6 x 4 เทห้าย	2 คัน
4.12 รถบ. 1/4 ตัน 4 x 4	1 คัน
4.13 ชุดเครื่องมือช่างเครื่องยนต์ 52 รายการ	1 ชุด
4.14 ชุดเครื่องมือช่างไฟฟ้า 56 รายการ	1 ชุด

4.15 ชุดเครื่องมือช่างปูน และคอนกรีต	2 ชุด
4.16 วิทย์ เอเอ็น / วีอาร์ซี - 34 ติดตั้งบน រប. 1/4 ตัน	1 เครื่อง
4.17 ปลาย. 11	18 กระบอ

หมวกก่อสร้างทั่วไป

1. การกิจ

หมวกก่อสร้างทั่วไปเป็นหน่วยหลักของหมวดก่อสร้างทั่วไป หมวกปฏิบัติการตามที่หมวดมอบหมายให้

2. การจัด

หมวกก่อสร้างทั่วไป ประกอบด้วยกำลังพล จำนวน 13 นาย ดังนี้-

ตารางที่ 4.5 อัตราการจัดกำลังของหมู่ทหารช่างก่อสร้าง

ตำแหน่ง	อัตรา	อาวุธประจำ กาย	อาวุธประจำ หน่วย	หมายเหตุ
1. ผู้บังคับหมู่	จ.(พ.)	ปลาย. 11		
2. ช่างไม้ก่อสร้างอาวุธ	จ.	“		
3. ช่างไฟฟ้า	จ. 1, ส.อ.1	“		
4. ช่างไม้ก่อสร้าง	ส.อ.2, ส.ต.2	“		
5. พลขับรถบรรทุกหนัก	จ. 1, ส.ต.1	“		
6. ช่างท่อ	จ. 1, ส.อ.1	“		
7. ผู้ช่วยช่างก่อสร้าง	พลฯ 1	“		

3. การใช้

โดยปกติหมวกก่อสร้างทั่วไป ทำงานในความควบคุมดูแลของหมวดก่อสร้างทั่วไป แต่ก็อาจปฏิบัติการเป็นอิสระได้ในระยะเวลานั้น ๆ การแบ่งกำลังย่อยต่ำกว่าหมู่ไม่สมควรกระทำ เพราะจะทำให้ลำบากในการควบคุมดูแล

4. รายการเครื่องมือสำคัญ

จำนวน

4.1 រប. 10 ตัน 6 x 4 เทท้าย	1 คัน
4.2 ถังน้ำมันเชื้อเพลิง ขนาด 5 แกลลอน	1 ถัง
4.3 ท่ออ่อนเติมน้ำมันเชื้อเพลิง	1 ท่อ
4.4 ชุดเครื่องมือช่างไม้ชุดหมู่	1 ชุด
4.5 ชุดเครื่องมือช่างไฟฟ้า 29 รายการ	1 ชุด
4.6 ชุดเครื่องมือช่างท่อ เอส - 33	1 ชุด
4.7 รถไถ ขนาด 3 ลบ.ฟ.	1 คัน
4.8 ปลาย. 11	13 กระบอ

กองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

1. ภารกิจ

ดำเนินการและสนับสนุนการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม ระบบทางท่อ และงานก่อสร้างขนาดใหญ่ทั่วไป

2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยในอัตราของกองพลทหารช่าง

3. ซีดความสามารถ

3.1 สนับสนุนกำลังพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อเสริมขีดความสามารถของหน่วยทหารช่างอื่นๆ ในการก่อสร้างขนาดใหญ่ และงานที่มีลักษณะพิเศษ ทั้งงานก่อสร้างทางระดับและทางตั้ง

3.2 ดำเนินการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม ระบบทางท่อ และงานก่อสร้างขนาดใหญ่ ตลอดจนงานที่มีลักษณะพิเศษ

3.3 ให้คำแนะนำทางเทคนิคแก่หน่วยทหารช่าง ในการก่อสร้างงานที่มีลักษณะพิเศษ

3.4 ดำเนินการผสมคอนกรีต เพื่อสนับสนุนคอนกรีตผสมเสร็จ ให้กับหน่วยปฏิบัติงานก่อสร้างได้ ไม่น้อยกว่า 300 ลูกบาศก์เมตร/วัน

3.5 ดำเนินการผสมแอสฟัลท์ เพื่อสนับสนุนแอสฟัลท์ผสมร้อน ให้กับหน่วยปฏิบัติงานก่อสร้างได้ ไม่น้อยกว่า 300 ตัน/วัน

3.6 จัดตั้งตำบลจ่ายน้ำประปาได้ 2 แห่ง

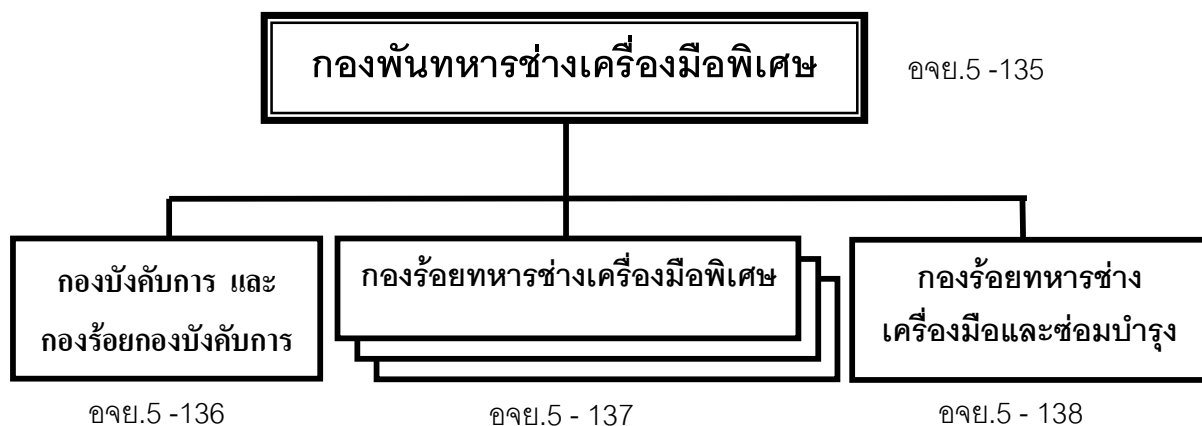
3.7 ทำการขนย้ายวัสดุได้ไม่น้อยกว่า 1,300 ตัน/เที่ยว

3.8 ทำการซ่อมบำรุงเครื่องมือช่างตามอัตราของกองพันถึงขั้นการซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง

3.9 ดำเนินการสำรวจและขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

4. การจัด

รูปที่ 4.10 ผังการจัดกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

กองบังคับการและกองร้อยกองบังคับการกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

1. ภารกิจ

บังคับบัญชา ควบคุม และดำเนินการทางธุรการของกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยในอัตราของกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

3. ขีดความสามารถ

3.1 สนับสนุนงานทางธุรการ การส่งกำลังบำรุงและการบริการให้แก่หน่วยต่าง ๆ ในกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

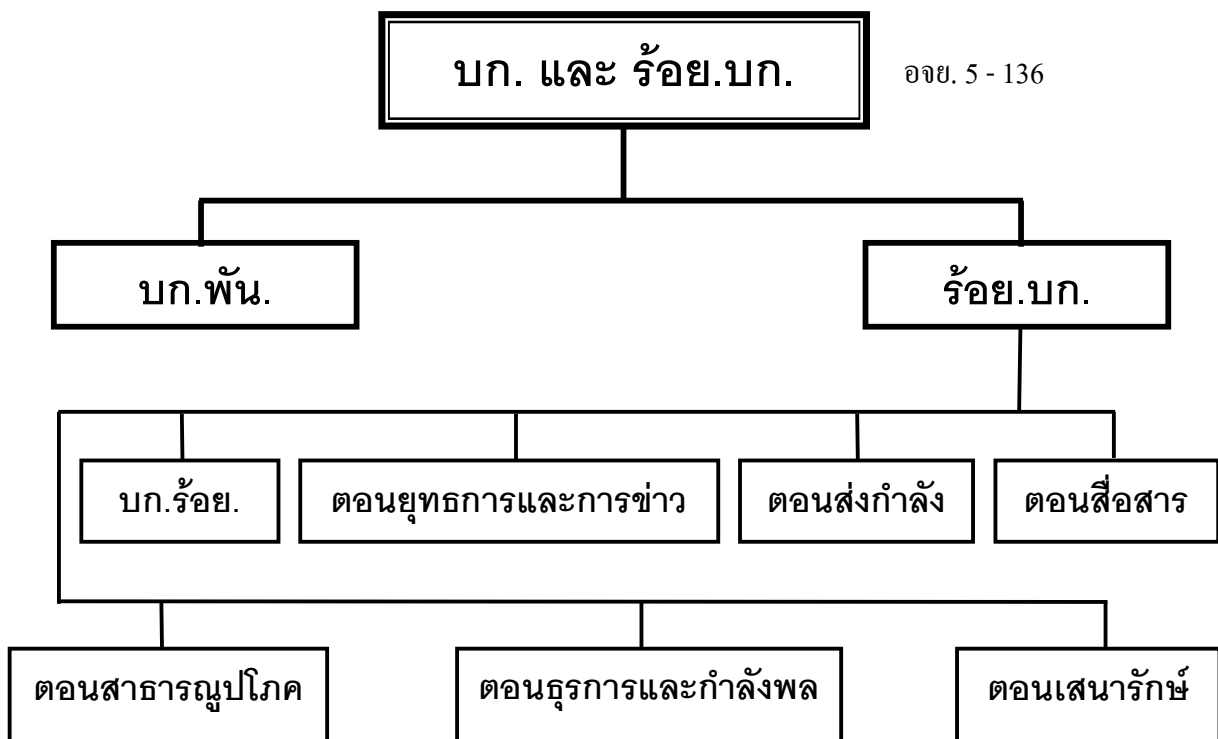
3.2 สนับสนุนงานสำรวจ เพื่อการก่อสร้างโครงการต่างๆ ที่ได้รับมอบ

3.3 ให้คำแนะนำทางเทคนิคแก่หน่วยทหารช่างในการก่อสร้าง ท่าเรือ, อุโมงค์, ระบบทางท่อ, ทางรถไฟ และงานก่อสร้าง ซึ่งมีลักษณะพิเศษอื่นๆ

3.4 จัดตั้งตำบลจ่ายน้ำประปาได้ 2 แห่ง

4. การจัด

รูปที่ 4.11 ผังการจัดกองบังคับการ และกองร้อยกองบังคับการ

กองร้อยทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

1. ภารกิจ

สนับสนุนเจ้าหน้าที่ และเครื่องมือก่อสร้างในการปฏิบัติงานก่อสร้างของกองพลทหารช่าง ที่เป็นงานขนาดใหญ่และงานที่มีลักษณะพิเศษ ทั้งงานก่อสร้างทางระดับและทางตั้ง

2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยในอัตราของกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

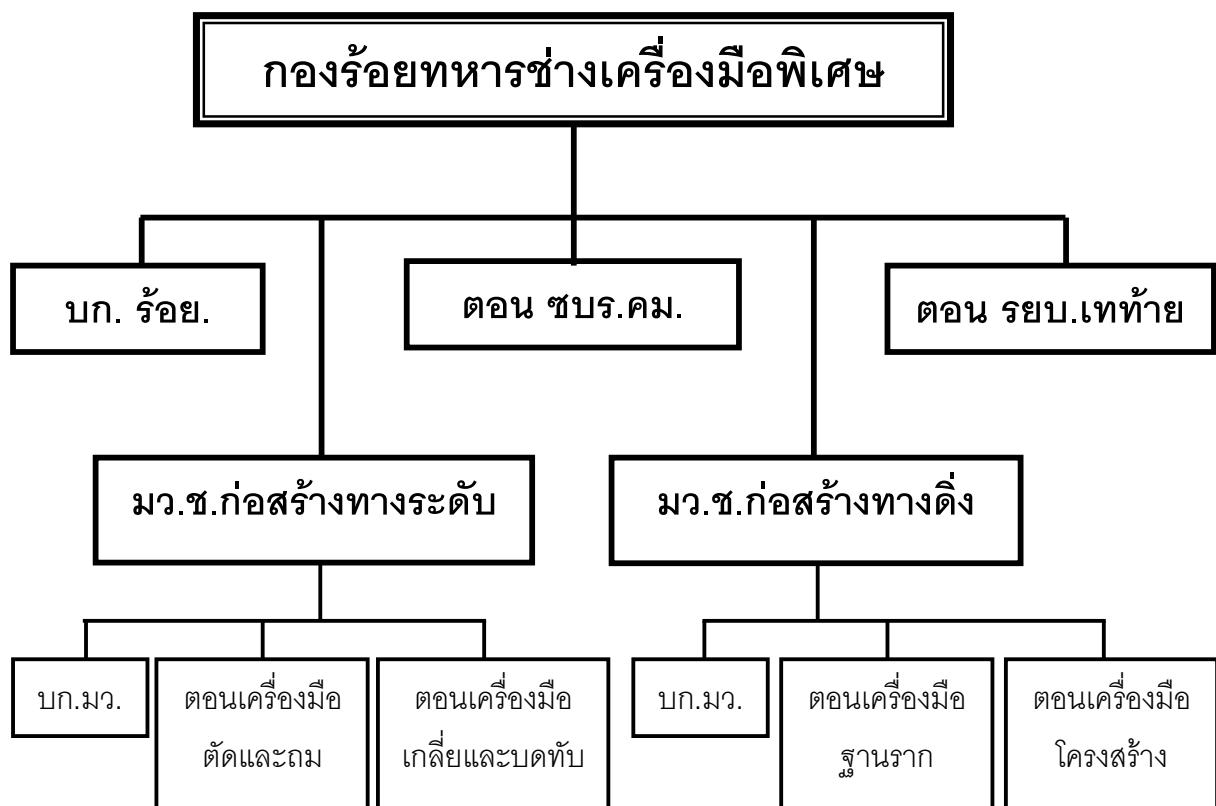
3. ซีดความสามารถ

3.1 ดำเนินการก่อสร้าง เพื่อเสริมขีดความสามารถของหน่วยทหารช่างอื่น ในการก่อสร้างขนาดใหญ่ ทั้งงานก่อสร้างทางระดับและทางตั้ง

3.2 ดำเนินการทางธุรการ ส่งกำลัง และเลี้ยงดูหน่วยของตนเอง

4. การจัด

รูปที่ 4.12 ผังการจัดกองร้อยทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

กองร้อยทหารช่างเครื่องมือหนักและซ่อมบำรุง

1. ภารกิจ

1.1 สนับสนุนเจ้าหน้าที่เครื่องมือก่อสร้างขนาดหนัก ในการปฏิบัติงานก่อสร้างของกองพลทหารช่าง ที่เป็นงานขนาดใหญ่และงานที่มีลักษณะพิเศษ ทั้งงานก่อสร้างทางระดับและทางดิ่ง

1.2 ดำเนินการซ่อมบำรุงขึ้นสนับสนุนโดยตรงให้กับ กองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

2. การแบ่งมอบ

เป็นหน่วยในอัตราของกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ

3. ซีดความสามารถ

3.1 ดำเนินการผสมคอนกรีต เพื่อสนับสนุนคอนกรีตให้กับหน่วยปฏิบัติงานก่อสร้างได้ ไม่น้อยกว่า 300 ลูกบาศก์เมตร/วัน

3.2 ดำเนินการก่อสร้าง เพื่อสนับสนุนแอสฟัลท์ผสมร้อนให้กับหน่วยปฏิบัติงานก่อสร้าง ไม่น้อยกว่า 300 ลูกบาศก์เมตร/วัน

3.3 ดำเนินการก่อสร้าง เพื่อเสริมขีดความสามารถของหน่วยทหารช่างอื่น ในการก่อสร้างขนาดใหญ่ และงานที่ต้องใช้เครื่องมือพิเศษ

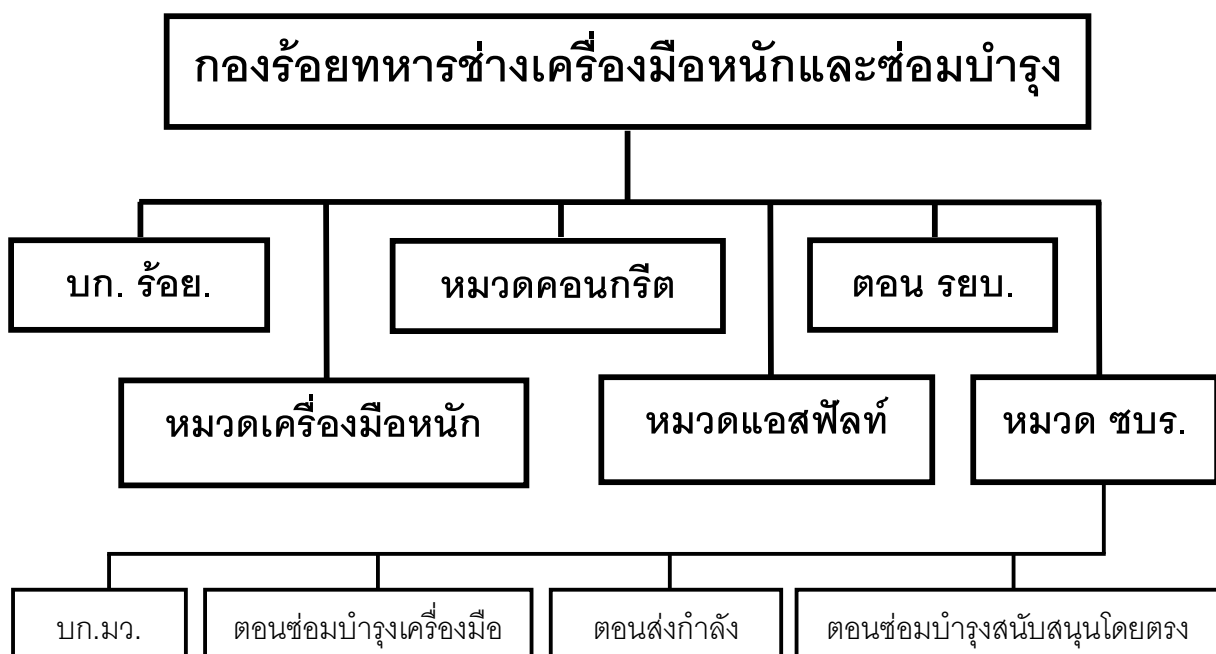
3.4 ทำการซ่อมบำรุงเครื่องมือช่างตามอัตราของกองพันทหารช่างเครื่องมือพิเศษ ในชั้นการซ่อมบำรุง สนับสนุนโดยตรง

3.5 ทำการส่งกลับเครื่องมือที่ชำรุดในลักษณะจำกัด

3.6 ดำเนินการธุรการ ส่งกำลัง และเลี้ยงดูหน่วยของตนเอง

4. การจัด

รูปที่ 4.13 ผังการจัดกองร้อยทหารช่างเครื่องมือหนักและซ่อมบำรุง

กองพันทหารช่างของกรมการทหารช่าง

1. ภารกิจ

พัน.ช.กช. เป็นหน่วยลูกมือใช้ในการฝึกศึกษา และสนับสนุนการปฏิบัติงานช่างในสนามเมื่อจำเป็น

2. การแบ่งมอบ

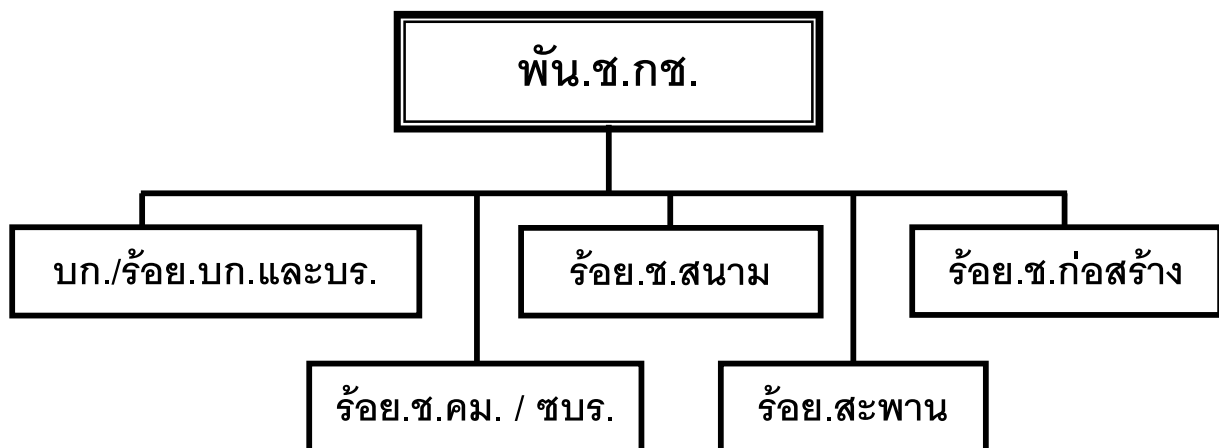
เป็นหน่วยของกรมการทหารช่าง

3. ซีดความสามารถ

3.1 สามารถให้การฝึก-ศึกษา แก่กำลังพลเหล่าทหารช่าง ตามภารกิจของหน่วยและจำนวนผู้เข้ารับการฝึก - ศึกษา ในหลักสูตรประจำปีได้ โดยมุ่งเน้นดำเนินการให้กับหน่วย ช. ที่สนับสนุนหน่วยทางยุทธวิธีเป็นหลัก

3.2 เมื่อเกิดสถานการณ์จำเป็น ทบ. อาจจะแยกแต่ละ ร้อย ช. ของ พัน.ช.กช. ที่จัดตั้งขึ้นไปเป็น นขต. ของ พล.หนุ่่น เพื่อเป็นฐานในการจัดตั้ง พัน.ช.พล ทั้ง 4 กองพล ต่อกไปอีกด้วยการจัด พัน.ช.กช. มีโครงสร้างการจัดเป็น พัน.ช.สนาม ผสมด้วย หน่วย ช.ก่อสร้าง จำนวน 1 ร้อย ช. ดังนี้.-

รูปที่ 4.14 ผังการจัดกองพันทหารช่างของกรมการทหารช่าง

หมายเหตุ ในโครงการจัดของ พัน.ช.กช. ส่วน บก.พัน. ไม่บรรจุ รอง ผบ.ช.พล. ใน ร้อย.บก.และบร. ไม่มีหมู่กองบังคับการทหารช่างของกองพล